

1983—ZORLU BİR SAVAŞ YILI

Dergimiz ARMANC'ın elinizdeki 45. sayısı, 1984 yılının ilk sayısı olarak, yaklaşık birbuçuk ay gecikmeli olarak çıkıyor. Dünyanın dört bir yanında, savaşımın daha da sertleştiği 1983 yılını geride bıraktık.

Geride bıraktığımız yıl, genel olarak dünyada, özel olarak bölgemizde (Orta-doğu) ve ülkemizde önemli olayların yaşandığı, dünyayı bir atom mezarlığına dönüştürmek isteyenlere karşı barış savaşımının güçlenip yığımsallaştığı, bölgemizde statükonun korunması çabalarına karşı anti-emperyalist hareketin geliştiği, ülkemizde sömürgecilerin tüm baskı ve terörüne rağmen ulusal demokratik savaşımın durdurulmadığı bir yıl oldu. Tüm bu gelişmeler, görünürde hızlı ama özünde "ağır" ve kararlı adımları kapsayan, gözle görülür "somut" sonuçlar üretmemesine rağmen ileriye doğru seyreden gelişmeleri yansıtmakta idi.

1983 yılında tüm dünya halkları, başta ABD emperyalizmi olmak üzere, dünya gericiğinin dünyayı yok etme planlarını daha yakından izleme olanağını elde etti. Başta Dünya Sosyalist Sistemi olmak üzere, tüm Dünya barışsever güçlerinin, insanlığı bir atom savaşı felaketinden kurtarma yönündeki kararlı, ısrarlı ve yapıcı çabalarına rağmen, ABD emperyalizmi ve NATO paşaları, Batı-Avrupa'ya Cruise ve Pershing II nükleer başlıklı atom ракетlerini yerleştirmeye başlamak ile gerçek yüzlerini bir kez daha açığa çıkardılar. Cruise ve Pershing II ракетlerinin yerleştirilmeye başlanması ABD emperyalizminin, Cenevre yuşama ve silahsızlanma görüşmelerindeki uzlaşmaz, dayatmacı ve tek taraflı olarak Sosyalist Sistem'i silahsızlandırmayı öngören "önerileri" nin arkasındaki gerçeği daha açık bir şekilde ortaya koydu. Bu gerçek te, emperyalizmin, silahsız, savaşsız ve giderek sömürsüz yaşayamayacağı, uluslararası görüşmeleri bu sinsi planlarının uygulanmasında bir paravan olarak kullanma gerçeği oldu.

Lübnan'a "barış gücü" adı altında gönderilen filolar, Grenada'ya karşı girişilen korsanca işgal hareketi, Orta-doğu'ya yerleştirilen çevik kuvvetler ve Basra körfezini işgal etme tehditleri, Latin ve Orta Amerikada anti-emperyalist hareketlere karşı alınan fiili konumlar ve bölgenin ilerici devletlerine karşı uşakları aracılığı ile sürdürülen askeri saldırılar bu gerçeğin daha açık örneklerini oluşturmaktadır.

Tüm bu gerçekler, başta ABD olmak üzere, emperyalizmin insanlığa, insan yaşamına karşı beslediği kinin somut göstergeleridir. Silahlanma, savaş kıskırtıcılığı, daha fazla sömürü, militarizm başta ABD olmak üzere emperyalizmin 1983 yılında daha da açık olarak gözlemlenebilen karakterini somutlaştırdı.

SSCB dışişleri bakanı Andrej Gromiko'nun Stockholm Konferansında vurguladığı gibi, "militarizmin narkomanlık ile büyük benzerliği vardır. Karşı önlem alınmadığı zaman insanlığı yok etmek için daha fazla doz istemektedir." İşte bu gerçeği hiçbir zaman unutmayan başta Dünya Sosyalist Sistem'i olmak üzere, tüm dünya barış güçleri bu militarist kudurganlığa karşı savaşımı daha da yükseltti. 1983 yılı, Batı-Avrupa tarihinin tanık olmadığı yığımsallıkta barış gösterilerini yaşadı. ABD'nin nükleer başlıklı ракетleri yerleştirmeye başlamasının hemen ardından Sovyet delegasyonunun Cenevre görüşmelerinden çekilmesi, ABD'nin savaş histeriğine düşmüş politikasına karşı verilmiş en açık ve net yanıt oldu. Sovyetler bir kez daha, ABD'nin savaş kıskırtıcılığına ve dünya barışını tehdit eden silahlanmasına karşı sessiz kalmayacağını, kalama-yacağını gösterdi.

Tüm dünyada barış hareketi giderek toplumun en geniş kesimlerini içine çekti. Atom ракетlerinin yerleştirileceği bazı ülkeler bu kararlarını kendi meclislerinden geçiremediler. Barış hareketi, aynı zamanda görülmemiş boyutlara ulaşan işsizliğe ve alınan gerici önlemlere karşı protestolar ile bütünlük içinde, anti-emperyalist demokratik içeriği daha da güçlenerek giderek savaşa karşı barış ve demokrasi için genel bir halk hareketine dönüşmeye yöneldi.

Bu durum, emperyalizmin savaş kıskırtıcılığına karşı yükselen savaşımın en somut göstergesi oldu.

Bölgemizde, ABD emperyalizmi ve bölge gericiği el ele, başta Filistin ve Kürdistan halkları olmak üzere genel olarak Orta-doğu halklarının anti-emperyalist savaşımına karşı yoğunlaştırdıkları saldırı ve terör savaşımı durdurmaya yetmedi. Filistin ve Lübnan halklarının katledilmesi, Filistin ulusal kurtuluş hareketine karşı hazırlanan planlar, "barış gücü" adı altında Lübnan'ın açık işgali ve Lübnan yurtsever hareketinin dağıtılması çabaları, Emperyalizmin, Siyonizmin ve bölge gericiğinin istedikleri sonucu elde etmelerine yetmedi. Aksine, Filistin ulusal kurtuluş hareketinin aldığı yaraları sarma çabaları, Lübnan

devamı sf. 21' de

"DEMOKRASİ" OYUNU VE

SÖMÜRGEÇİ - FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN AÇMAZI

6 Kasım 1983 "seçimler"inden sonra "seçim" sonuçlarına bağlı olarak, yeni hükümet Turgut Özal'ın ANAP'ı tarafından kuruldu. "Demokrasi" oyununun yeni perdesindeki baş oyuncunun "baş"lığı emekçi Türkiye ve Kürdistan halkları açısından yeni bir olay değil. 24 Ocak "ekonomik istikrar paketi" nin hazırlayıcısı müşavir Özal, 12 Eylül 1980'de "demokrasiyi kurtarma" aşkına devlet bakanı Özal, nihayet 6 Kasım "seçimleri" ile oluşan "demokrasi" de de başbakan Özal oluverdi. Özal'ın bu hızlı tırmanışı "demokrasi" aşkına yüklendiği sorumluluklar boşuna değil. Daha 24 Ocak 1980'de "ekonomik istikrar paketi" ni açtığı zaman müşavir Özal, bu paketin uygulanabilmesi için "cesaretili ve istikrarlı bir hükümet" in gerekliliğini belirtmeyi ihmel etmemişti. Böyle bir "cesaretili ve istikrarlı hükümet"ten neyi an-

ladığı çok geçmeden 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesi ile oluşturulan hükümette başbakan yardımcılığı koltuğuna oturarak çok açık bir biçimde ortaya çıktı. Faşist generallerin "demokrasi" operasyonunda Türkiye mali-sermayesine ekonomik alanda "demokrasi"yi sunma çabalarını daha "cesaret"le yürüten Özal, 6 Kasım "seçimler"inden sonra bu görevi başbakanlık sıfatı ile sürdürüyor.

Faşist generallerin, 12 Eylül 1980 ile başlayan "demokrasi" oyununun ne olduğu yaşanan üçbuçuk yıla yakın süre içindeki gerçeklerde ortaya çıkmıştır. Ortaçağ krallıklarına taş çıkartan bu konyu diktatörlük Türkiye ve Kürdistan'ı boydan boya hapishaneye çevirdi. Yüzbinlerle ifade edilen tutuklu, gaspedilen tüm demokratik hak ve özgürlükler, dağıtılan demokratik örgütlenmeler, "ya-

devamı sf. 22' de

OTONOMİ-DEMOKRASİ TARTIŞMALARI

Irak Kürdistan'ındaki son gelişmelere bağlı olarak son dönemlerde tartışılmaya başlanılan otonomi-demokrasi sorunu günümüzde somut belirtileriyle, ileride de üzerinde en çok tartışılan sorunlardan biri olacaktır. Kürdistan ulusal demokratik hareketinin genel olarak ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan önemli bir dönemeçte olduğu ve buna bağlı olarak ta ideolojik ve örgütsel saflaşmanın daha da hız kazanacağı, dönemin en belirgin özelliği olarak önümüzde durmaktadır.

Bugüne kadar özellikle çalışmalarının tümü yada ağırlık noktası Türkiye Kürdistan'ı ile sınırlı olan Kürdistanlı örgütler açısından federasyon yada bağımsızlık sorunu ne kadrolar nede kamuoyu (Kürt Halkı) açısından tüm yönleri ile yeterli açıklık kazanmış değildir. Bunun böyle olduğunu, değişik örgütler arasında polemik konusu yapılan tartışmalardan ve bugün içinde bulunulan gerçeklerden çıkarmak mümkün. Çoğu kez tartışmalar sözkonusu örgütlerin ya kendi örgütsel durumlarına, ya da ezen ulus devrimcilerinin örgütleri ile ilişkilere bağımlı olarak şekillenmiş ve bu düzeyde sürdürülmüştü. Konu yeterince açıklığa kavuşmuş değildi. Çeşitli siyasal örgütler bu soruna programlarında farklı biçimlerde açıklık getirmeye çalışmışlar da konu henüz yeterince KAVRANMIŞ değildir.

Herşeyden önce değişik görüşlerin pratikte uygulanırsa ne anlama geleceği konusunda daha net bir tablo çıkarabilmek somut durumun nasıl şekilleneceğine bağlıdır. Örneğin Türkiye Kürdistan'ı gerçeğinde otonomi, federasyon yada bağımsızlık sorunu nasıl ve hangi koşullarda çözüm bulabilir? Kürdistan'ı bir bütün olarak içeren çözümlerde, bu politik hedefler hangi anlamlara geliyor?

Açıkçası, her ne kadar çeşitli yaklaşımlar getirilmişse bile bu sorunlar önümüzde duran ve herkesçe açıklık kazanması gereken sorunlardır. Daha çok siyasal program tartışmaları içinde ele alınmalıdır. Çünkü, Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin şu yada bu şekilde çözümü sözkonusu ettiğimiz sorunun netleşmesine çok yakından bağlıdır.

Yazımızın başlığından anlaşılacağı gibi, bu yazımızda sadece otonomi - demokrasi tartışmasına değinmeye çalışacağız.

Bilindiği gibi bu tartışma daha çok Irak ve İran Kürdistan'ında çalışma yürüten siyasal örgütlerce, yıllardan beri ileri sürülen siyasal hedeflerdir.

Bu alanlarda çalışan örgütlerin hemen hemen hepsi Irak veya İran Kürdistan'ına otonomi, Irak ve İran 'ın geneli için de demokrasi talebini ileri sürüyorlar. Hatta iki talebi birbirinde soytulamadan birlikte ileri sürüyorlar.

Bu talebin pratikte ne anlama geleceği veya bu talebin hangi koşullarda gerçekleşebileceği konusu, somut birtakım gelişmeler olmadığı için pek tartışılmıyordu. Biz otonomi - demokrasi talebinin teorik ve pratik olarak ne anlama geleceği konusuna değinmeye çalışacağız.

Kürdistan'a otonomi talebinin pratikte gerçekleşmesi ezen ulus ile birlikte tek devlet içinde Kürtlerin yaşadığı bölgelerin otonomi kazanması anlamına gelir. Örneğin Irak'ı örnek olarak ele aldığımızda, Kürtlere otonomi, Irak devleti'nin bütünlüğü içinde Kürt halkının yaşadığı bölgenin tümüne otonom bir idarenin getirilmesi ve bu otonom idarenin de Irak devletinin bir parçası, ona bağımlı olmasını öngörür.

Otonominin nasıl çalışacağı yada detaylara ilişkin tartışmaları konumuzun dışında kalmaktadır. Ancak, yukarıda da değindiğimiz gibi otonomi konusunda en belirgin özellik çözümlün her yönü ile ezen ulus ile birlikte "ezen ulus devleti" nin sınırları içinde olacağıdır. Bu aynı zamanda şu anlama gelmektedir. Otonomi ancak ve ancak "ezen ulus devleti" nin bu talebi kabul etmesine bağlı olarak şekillenebilir.

Yani "ezen ulus devlet"inin kendisi istemedikçe, böylesi bir talep kabul görmeyebilir. Otonomi talebinin kabul edilmesi Kürdistan'lı örgütler açısından ileri sürülen bir talep ise, hakim devlet açısından bir kabul etme yada etmeme sorunudur. Otonomi talebinin demokrasiden soyut olarak pratik anlamı budur.

Devletin tümü için demokrasi talebi ise genel için geçerli olan demokratik bir iktidarın işbaşına gelmesi demektir. Demokratik bir iktidarın sosyalistler açısından ne anlama geldiği aslında gayet açık olmasına rağmen yine de değinmekte yarar var. Sözkonusu demokratik durum ister proletarya diktatörlüğüne isterse de halk demokrasisine tekabül etsin, bir tek anlamı vardır; bu da işçi sınıfı ve diğer emekçi ezilen sınıf ve tabakaların bizzat iktidarda olmaları ve değişik ulusal demokratik haklarının korunması ve güvence altına alınmasıdır. Bunun dışında iktidarın demokratiklik derecesinin şu yada bu ölçüde olması sorunun özünü değiştirmiyor.

Örneğin proletarya ve halk demokrasilerinin dışında olan burjuva demokratik bir rejimde de işçi sınıfı örgütlenmesine karşı yasak ve ulusal baskı sözkonusu olmayabilir. Batı burjuva demokrasilerinde bunu görmek mümkün. Kürdistan'ı sömürgeleştirilen devletleri batı ülkeleri ile sözkonusu konularda karşılaştırmak her ne kadar sakıncalar taşıyorsa da teorik olarak mümkün olabileceğinden böylesi bir karşılaştırma yapılabilir.

Hemen belirtelimki, devrimciler açısından burjuva demokrasileri ile halk demokrasileri arasındaki fark somut olarak bellidir. Batı burjuva demokrasilerinde işçi sınıfı örgütlenmesine karşı genel olarak bir yasak olmamasına rağmen, ulusal sorunun çözülmediği ülkelere rastlamak gayet mümkün. Örneğin İngiltere, İspanya, Fransa, İtalya gibi ileri batı burjuva demokrasilerinde ulusal kaynaklı İrlanda, Bask Sandin, Katalonya, Korsika gibi sorunların varlığı günümüzde bütün canlılığı ile sürmektedir.

Zaten işçi sınıfı örgütlenmesinin serbestliği bu ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin mücadelesi ile elde ettiği bir kazanım olduğu gibi, aynı zamanda burjuvazinin onu ne kadar kontrol altında tutmasıyla da yakından ilgilidir.

Bu yüzden teorik olarak olası olan durum ile kapitalist ülkelerin oluşturduğu demokrasilerde bu sorunların nasıl çözüm bulacağı sorunu birbirinden farklı şeylerdir. Bu nedenle bizce ulusal sorunun otonomi ile çözümü ancak gerçek demokratik bir rejimde gerçekleşebilir.

Kısacası, demokratik bir iktidar da ulusal baskı olmayacağı gibi komünistlerin örgütlenmesine yasaklar konulmamalıdır. Yoksa rejimin demokratikliği sözkonusu olamaz.

Görüldüğü gibi, otonomi-demokrasi talebi aslında pratik işlevişte DEMOKRASİ-OTONOMİ olarak sıralanması gerekiyor. Yani, demokratik olmayan bir rejim zaten otonomi (ezilen ulus için) talebini doğal olarak kabullenmeyecektir. Bir ulusun otonomi kazanması da büyük devlet sınırları içinde olacağına göre iktidarın böylesi bir talebi salt zorlandığından değil, rejimin genel olarak ulusal soruna ilişkin düşüncelerinden kaynaklanarak gerçekleşmesi gerekecektir.

Konuyu biraz daha açarsak ; esasında otonomi talebinin hiç bir koşulda ülkenin tümü için demokrasi talebini gerçekleştirmeden belirleyici bir rol oynayacağı söylenemez. Dolayısıyla, ileriye sürülen talebi bütün ülkeye demokrasi, Kürdistan'a otonomi olarak ele alırsak daha mantıklı olacaktır. Daha doğrusu otonomi talebi özünde demokrasi talebine bağımlı olarak gündeme gelen bir taleptir. Aksi durumda otonomi-demokrasi talebini ileri süren örgüt, aslında iki talebi de gerçekleştirme işini kendi programlarına alarak ülkenin tümüne ilişkin siyasi alanda yapacağı değişikliğe, bu talebi bağlı kılıyor. Bu durumda, karşısında talebe ilişkin bir muhattap olmayacağı gibi, kimse ile pazarlık yapması da sözkonusu değildir.

Demekki hem otonomi hemde demokrasi talebi aslında birbirini şu veya bu şekilde tamamlayan talepler olup birbirinden ayrı olarak ele alınmamalıdır.

Örneğin, demokratik bir rejimde otonomi talebinin (ya da ulusal baskının ortadan kaldırılması talebinin) iktidarcaya yerleştirilmemesi sözkonusu değildir. Yada otonomi talebinin gerçekleşmesinin ülkenin tümünün demokratikleşmesine bağlı olduğu gerçeği gözardı edilmemelidir.

Otonomi - demokrasi talebinin teorik olarak ne anlama geldiğini, iki talep arasındaki bağı da irdeledikten sonra, pratikteki farklı çözümlere ilişkin görüşlere bir göz atalım.

Otonomi sorunu (talebi) ülkenin tümüne demokrasi getirilmediğinde de çözüme bağlanabilir mi ? O halde bunun nasıl bir "otonomi" olacağına bakalım.

Örneğin, sömürgeci devletlerden herhangi birisinin şu veya bu nedenden dolayı "otonomi" talebini kabullenmesi, ama, ülkenin bütününde demokratik bir değişimin sözkonusu olmadığı koşullarda, bu çözüm Kürt halkı açısından ne anlama gelmektedir ? Bu sorun tartışıldığında konuyu daha iyi anlaşılması için somuta indirgemek gerekecektir. Demokratik olmayan bir rejimin gerçek bir otonomi talebini kabul etmesi mümkün müdür ? Eğer bu mümkün ise bunun Kürdistan ulusal demokratik mücadelesine getireceği yararlar nelerdir ? Konu, onu ortaya çıkaran koşullarla incelendiğinde böylesi bir durumun Kürdistan ulusal demokratik mücadelesine hiçbir yarar getirmeyeceği ortaya çıkmaktadır.

Yıllardır ülkemizi sömürge olarak kullanan, ulusal demokratik hareketimize ve haklarımıza en büyük darbeyi vurmakta bir an bile tereddüt etmeyen, ülkede devrimci-demokratik muhalefeti çökertmek için her türlü anti demokratik yöntemlere başvuran bir rejim, Kürt halkının gerçek bir otonomiye kavuşmasını kabullenemez. Gerçek bir otonomi, ortadoğu'da en önemli sorunlardan biri olan Kürdistan sorununa ilişkin çözümlerden biri anlamına geleceğinden, özellikle bölgedeki sömürgeci devletler ile emperyalizmin çıkarlarına ters düşecektir. Emperyalizm, orta-doğu'da kendi çıkarlarına ters düşecek "çıban başları" nı yok etmek için en çok azgınlaştığı bir dönemde, Kürt halkının gerçek bir otonomiye kavuşmasına göz yummayacaktır.

Yıllardır baskı ve katliamların en azgınına halkımıza karşı uygulayan ve bunun dozunu her geçen gün arttıran sömürgeci devletler, çıkarları tehlikeye düştüğünde komşu devletlerin "sınırları" nı tanımadan iç işlerine müdahale etme cüretini gösterebilmelerini (Türkiye'nin Irak Kürdistan'ını işgal hareketi) Kürt ulusal demokratik hareketi karşısında zor durumda kalan devletlerin ikili, üçlü hatta dördümlü anlaşmalar yaptığını (Irak-İran anlaşması 1975, Türkiye Irak sınır anlaşması vb.) gözden irak tutmadan, sömürgecilerin Kürt sorunu karşısında yıllardır sürdürdükleri sömürgeci şoven tutumları bir an bile unutmadan sorunu ele aldığımızda, ne emperyalizmin nede sömürgeci devletlerin Kürt halkına sunacakları gerçek bir otonomi sözkonusu değildir. Bu durum yakın tarihimizde örnekleri ile vardır.

Bazı dönemlerde sömürgeci devletlerdeki iktidarların iç sorunlardan dolayı- zayıf düştüğü durumlarda buna benzer tartışmaların gündeme geldiği olmuştur. Irak Kürdistan'ında 1971'de gündeme gelen ve halen bile gündemde olduğu ileri sürülen "otonomi" sorunu, aslında kağıt üzerinde kalan ve hiç bir şekilde gerçekleşmesine çalışılmayan bir konudur. Kürt halkının Irak'ta bir dönemler -bugünde geçerli olmak üzere- otonomiye sahip olduğunu ileri sürmek bu anlamda yanlış olacaktır. O dönemde de otonomi tartışmalarının gündeme gelmesi bir yandan Irak'ta iç sorunların kızıştığı, diğer yandan ise Kürt ulusal hareketinin iktidarı zorladığı bir döneme rastladığını görürüz. Irak'taki sömürgeci iktidar, sözkonusu durumu gidermek için "otonomi" yi kabul ettiğini ilan etmişti. Bunun aslında iktidara karşı gelişen muhalefeti bölme amacını güden bir "taviz" olduğunu, otonomiye ilişkin daha sonraki pratik çalışmalardan çıkarmak mümkün. Ayrıca o dönemde Kürt ulusal

hareketinin önderliğinin içine girdiği gerici ilişkiler de bu durumun pratikte gerçekleşmemesinde önemli rol oynamıştır.

Otonomi tartışmalarının gündeme geldiği bir diğer durum ise Kürt ulusal demokratik hareketini bu konuda çeşitli kesimlere bölüp, bunlar arasında kanlı çatışmalar sahnelemek amacıyla olmuştur. Esasında bugünde yer yer süren Kürdistanlı örgütler arasındaki kanlı çatışmaları, emperyalizm ve sömürgeci devletlerin siyasi planlarından soyutlamak mümkün değildir. Bu güçlerin bizzat bilinçli çabaları, sözkonusu çatışmaları çok ciddi boyutlara ulaştırmada önemli rol oynamıştır.

Ayrıca, genel olarak dünyada ve orta-doğu'da değişen siyasi duruma bağlı olarak sömürgeci devletlerin uluslararası konum ve ilişkilerine göre de otonomi sorunu gündeme gelmektedir.

Otonomi tartışmalarının günümüzde yeni boyutlar kazanmasının nedenlerinden bir tanesi de, genel olarak batı sosyal-demokrasininin Kürt ulusal sorununa duyduğu ilgide somutlaşıyor. Bilindiği gibi, batı sosyal-demokrasininin son dönemlerde Kürt sorununa karşı özel bir ilgi duymaya başladığını gösteren belirtiler vardır. Bunların detayına girmeyeceğiz. Ancak, soruna açıklık getirmek için batı sosyal-demokrasininin genel olarak ulusal kurtuluş hareketlerine ve yeni bağımsızlığını kazanmış halklara ilişkin görüşlerini ve bu kapsamda Kürt ulusal hareketine duyduğu ilgiyi ortaya çıkarmak gerekmektedir. Bilindiği gibi sosyal demokrat partilerin oluşturduğu sosyalist enternasyonal, son dönemlerde özellikle Nikaragua, El-Salvador vb. ülkelerdeki kurtuluş hareketlerini desteklerken, oluşturulacak yeni düzenin de kendi düşüncelerine uygun oluşması için büyük çabalar harcıyorlar. Özellikle sosyalist bir gelişmenin önüne geçmek için çeşitli öneriler ileri sürüyorlar. Yani oradaki Sandinist iktidara yapılan maddi ve manevi yardımı, toplumun sosyalist yönde gelişimini, "Sovyet yanlısı" bir iktidarın oluşumunu engellemek için destek olarak kullanmaktadırlar. Çeşitli sosyal-demokrat hükümet yetkililerinin yaptıkları açıklamalar bu durumu kanıtlamaktadır.

Kürt hareketleri için de bu durum sözkonusudur. Sosyal-demokrasi eğer Kürt ulusal hareketine ilgi duyuyor, yardım etmek istiyorsa bu belli hesaplara göre yapılmaktadır. Yoksa bu hesaplarına uymayacak bir hareketi için başından desteklemesi sözkonusu değildir. Sosyal demokrasininin Kürt ulusal demokratik hareketine olan ilgisine ve ilişkilerine bu anlamda yaklaşmak gerekir.

Sosyal demokrasininin üzerinde en çok durduğu uluslararası sorunları şöyle sıralamak mümkün ; Latin Amerika'daki kurtuluş hareketleri Nikaragua, El-Salvador, Guatemala vb, Orta-doğu'da Filistin sorunu, Irak-İran savaşı, Kürdistan sorunu, Afrika'da Namibya, Zimbabve vb. ülkeler. Bilindiği gibi bu alanlardaki sorunlar uluslararası alanda önem derecesi yüksek olan sorunlardır. Ayrıca bu alanlarda ABD emperyalizminin etkinliği giderek sarsıldığı göze çarpmaktadır.

Sosyal demokrasininin son dönemlerde uluslararası planda oldukça aktif roller üstlenmek istemesinin birçok nedenleri vardır.

Bu nedenlerin en önemlileri iki yönlüdür. Birincisi, sözkonusu alanlarda emperyalizminin en saldırgan ve azgın gücü ABD'nin etkinliğinin giderek sarsıldığını görüyoruz. ABD, Latin Amerika'da açıkça diktatörlükleri ayakta tutmak için milyarlar harcıyor. Orta Amerika'daki ilerici ülkelere sürekli provakasyonlar

düzenleyerek tehdit ediyor. Orta-doğu'da ve Afrika'da da ABD emperyalizminin gerçek yüzü her yönü ile ortaya çıkmış durumdadır. Halk güçleri arasında anti-ABD tepkiler milyonları ayağa kaldırabiliyor. Zaman her yönü ile ilerici güçlerin lehine gelişmektedir. İkincisi, sosyal demokrasi, koşullara ilişkin olarak durumu değerlendirip, muhtemel iktidar değişikliklerinde Sosyalist Sistem'e yakın dönüşümleri engellemek için "dost" güç gibi devreye girerek bu dönüşümleri engellemek istiyor.

Amaç açıktır. Bir yandan etkinliği sarsılan ABD emperyalizminin yerini doldurmak, diğer yandan Sosyalist Sistem'in etki alanını daraltmaya çalışarak kendi ideolojisini etkin kılmaktır.

Bu durum saydığımız tüm sorunlarda olduğu gibi Kürt sorununa ilişkin de aynıdır. Sosyal-demokrasi esasında Sosyalist Sisteme karşı geliştirilmeye çalışılan ideolojik ve pratik alternatif olarak lanse edilmektedir.

Otonomi konusunda rol oynayabilecek önemli etkenlerden bahsettikten sonra, buna bağlı olarak gündeme gelen başka bir konuya da değinmekte yarar var.

Yazımızın bütünlüğü içinde değindiğimiz önemli bir konu var. Genel olarak Kürdistan sorununa ve buna bağlı olarak çözüm önerilerine ilişkin gerek orta-doğu ülkelerinde gerekse Dünya kamuoyunda cılız da olsa bir tartışmanın sürdüğü bir gerçektir. Konuya ilişkin düşünceler tam şekil kazanmamasına rağmen eğilimler belli sayılır. İki çözüm üzerinde tartışma yoğunlaşıyor.

1- Batı sosyal demokrasininin destekleyebileceği kendi düşüncesine uygun bir çözüm.

2- Emperyalizme karşı Kürdistan halkının ulusal ve toplumsal kurtuluşunu bütünlük içinde ele alan bir çözüm.

Olayın ilginç ve bizce önemli olan yanı ise şudur. Yukarıda saymaya çalıştığımız çözüm alternatifleri, Kürdistanlı örgütler ve kadrolar arasında yoğun tartışılan sorunlar olması ve buna göre temel değişikliklere yol açabilecek eğilimleşmelerin giderek belirginleşebileceği gerçeğidir. Bu belirginleşme henüz bütün yönleriyle şekillenmediği için konuyu fazla açmayacağız. Ancak, bugün olmazsa gelecekte mutlaka bu "ayrışma" gündeme gelecektir. Aslında en doğal olanı da budur. Böyle bir saflaşmanın açıklık kazanması sorunun çözümünü daha da yakınlaştıracaktır.

Sonuç olarak şunu belirtmekte yarar var. Bu sorunun önem derecesini de hesaba katarak, bütün siyasi hareketlerin gerek kendi içlerinde, gerek kamuoyuna yönelik sistemli bir tartışma açmaları gerekiyor. Yukarıda sözünü ettiğimiz "ayrışma"nın sağlam bir temelde şekillenmesini sağlamak için bu gereklidir. Aksi takdirde, eğilimler gerçek temel nedenlerden değil de bir takım yan faktörlerden etkilenebilir, şekillenme böylesi yanlış bir temelde oluşabilir. Bununda halkımızın mücadelesine bir yararı olmayacaktır.

Otonomi-demokrasi tartışmalarına ele aldığımız biçimde dergimizde yer vermemizin nedeni, bu konunun son dönemlerde kazandığı güncelliğidir.

Ancak, bizim açımızdan, Kürdistan ULUSAL DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ otonomi çözümleriyle sınırlı tutulabilecek bir sorun değildir.

Gelecekte hem bu konuya hem de gelişmelere göre daha da netleşecek otonomi sorununa değinmeye devam edeceğiz.

Genel Af tartışmaları üzerine

12 Eylül faşist darbesinin ardından geçen üç yılı aşkın bir süre içinde, faşist diktatörlüğü kurumlaştırma çabalarında, Türkiye mali-sermayesinin sözcüleri bu çabalarını kamufle edebilmede de, tıpkı kendi diktatörlüklerini yerleştirme çabalarında olduğu gibi önemli başarılar elde ettiler. Zaten bu iki yönlü başarı, birbirine neden-sonuç ilişkisi temelinde çok yakından bağlıdır. Birini, bir diğerrinin dışında düşünmek yada elde edebilmek olası değildir. Yaşanan gerçekler, herşeyden önce halklarımızın yaşam hakkı üzerinde kurulan ve pervasızca sürdürülen politikalar, bu politikaların uygulama sürecinde gerekçelendirilmesi ve nitelendirilmesinin aldığı biçimler bu durumu tüm çıplaklığı ile ortaya sermektedir.

Ancak, sorunun önemli yanı, "sol" etiketi taşıyan, kendilerini "demokrat", "aydın", "anti-faşist" vb. sıfatlar ile nitelleyenleri de bir yana bırakırsak, geçen üç yıllık süre içinde zaman zaman dırımci-demokratik muhalefetin, demokrasi güçlerinin, faşist diktatörlüğün kurumlaştırılması çalışmalarının kamufle edilmesinin araçları olan "tartışmaların" hemde sınırları herkesçe malum olduğu bilinen "tartışmaların" arkasından sürüklenmeleridir. Bu durum kaçınılmaz olarak, diktatörlüğün kurumlaşma çabalarını kolaylaştırmakla kalmıyor, aynı zamanda hoşnutsuzluğundan, kıpırdanmalarından sıkça ve bolca sözedilen geniş emekçiyığınların, halk yığınlarının diktatörlükten kurtulma perspektiflerini ve bunu gerçekleştirecek araçların bulunup yaratılması eylemini çarpıtıyor, karartıyor. Bu karar ve çarpıtma olayı en somut biçimi ile güçlü bir alternatifin kitlelerin içinde yer bulamayışında açığa çıkıyorsa bile, olayın diğer yanında, alternatif'in yada alternatif "adaylarının" ileri sürdükleri istemlerin, daha kolay şartlarda bulunabilmesini, ortada bulunan ile, aranıp bir türlü bulunamayan "alternatiflerin" istemlerinin biraz önce belirttiğimiz gibi zaman zaman çakışması durmaktadır.

Bu durumda, doğal olarak "güncel talepler uğruna savaşımlı, faşizmi yıkma savaşımlı ile bütünleştirme" adını şekillenen sloganlar, yukarıda sözünü ettiğimiz çerçeveyi aşmamaktadır. Sonuç, ya tersine dönüşerek faşizmi yıkma savaşımlı güncel talepler uğruna savaşımlı derekesine düşürülmekte, ya da faşist diktatörlüğü yıkma hedefi ve savaşımlı burjuva reformist güçlerin "muhalefet" gücüne terketme biçiminde ortaya çıkmaktadır. Bu durum toplumun içinde bulunduğu günümüz koşullarında açık bir biçimde gözlemlenebilmektedir.

Türkiye ve Kurdistan demokrasi güçleri açısından, açıktır ki, bu durum herşeyden önce tek tek içinde buldukları ideolojik, politik, örgütsel sorunlardan kaynaklanıyorsa, diğer yandan herkes tarafından sözü edilmesi ihmal edilmeyen anti-faşist güçlerin genel olarak cephe birliğinde somutlaşması gereken -faşist diktatörlüğü yıkmaya muktedir tek gerçek örgütlü alternatif olarak- örgüt ve giderek savaş birliğinin olmamasından kaynaklanmaktadır. Kuşkusuz böyle bir yapıya ulaşamamış olunmasının en önemli nedenlerinden biri -hatta en önemlisi- ortak bir programın şekillenmemiş olmasıdır.

İçinde bulunulan durumu ve ana nedeni bu şekilde özetledikten sonra, özellikle son aylarda "güncel"leşen "genel af" tartışmaları somutunda sorunu irdelemeye çalışalım.

Bilindiği gibi, faşist cunta, diktatörlüğünü kurumlaştırma ve kalıcılaştırma çabalarını, iktidarı gaspettiği günden bu yana "demokrasiyi inşa" adı ile sürdürüyor. Bu çabalarının bir ürünü olarak 83 yılı ortalarında kurdukları partiler ile 6 Kasım 83'te "seçimler" yapıldı, "parlamento" oluşturuldu, kendi deyimleri ile "demokrasi"ye bile geçildi. Bu süreç içinde "demokrasi sacı"nın üç ayağı MDP, ANAP ve HP, kendi iktidarlarında neleri yapacaklarına ilişkin birçok vadede bulundular. Konumuzu ilgilendiren yanı ile vaadlerden birini "kader

kurbanları" nı kurtarma olarak gerekçelendirilen ve "af", "kısmi af", "genel af" vb. kavramlar ile nitelendirilen, faşist diktatörlüğün toplama kamplarında bulunan onbinlerce tutuklunun durumu oluşturmakta idi. Açıktır ki, üç yıldır, Türkiye ve Kurdistan da günlük yaşamın en çok konuşulan konusu, toplumun kanayan yarası olan bu durum "demokrasi'ye geçiş" sürecinde ihmal edilemedi ve nitekim edilmedi de. Bunun için de, biraz önce belirttiğimiz kavramlarla nitelendirilen "tartışma" günlük basında gündeme geldi. "Tartışma" güdümlü geldiği gibi sınırları da belirlenmiş bir biçimde sürüyor. "Seçimler" den sonra da HP bu konuda, kapsamı basında çıkan bir önergeyi "parlamento" ya sunarak "tartışma"ya bir boyut daha kazandırdı.

Özet olarak, demokrasi güçlerinin farklı kesimlerinde, hala "genel af" tartışmasına yetişme, "genel af istemini ön plana çıkarma, savaşımlı yükseltme" çabaları sürerken, HP, bir önerge ile "parlamentoya" bile yetişti. Yani, öyle görünüyorki, demokrasi güçleri "yaya" kaldılar.

Sorunun espri yanı bir yana, ancak yaklaşık bir genel af istemi ve beklentisi ise demokrasi güçleri açısından, bunu ön plana çıkarırlar zaten çıkarmış ve kendilerine göre gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Açıktır ki, faşist diktatörlüğün yeni cezaevleri yapımını en önde sürdürdüğü, cezaevlerinde katliamları kitleleştirdiği, insan avını süregelenleştirdiği bu koşullarda üstüne üstlük basında ve giderek "parlamento"ya yetişen "af" tartışmaları anlamsız değildir. Bir yandan yeni cezaevleri ve katliamlar, diğer yanda kitleler arasına yaydırılan "af" beklentileri. İşte hoşnutsuzluğu artıyor denilen yığınların muhalefetinin pasifize edilmesi eyleminin faşist diktatörlük açısından en önemli somut ve "güncel" göstergelerinden biri bu durumdur.

DEMOKRASİ GÜÇLERİ AÇISINDAN DURUM NEDİR ?

Yukarıda belirttiğimiz gibi, faşist diktatörlüğün toplama kamplarında bulunan onbinlerce ilerici, yurtsever ve sosyalist durumu, işkence ve katliamlar, toplumda en fazla konuşulan konuların başında gelmektedir. Türkiye ve Kurdistan'da herhangi bir yakınının -akraba, dost vb.- faşist diktatörlüğün toplama kamplarında işkenceden geçmeyen aile hemen hemen yoktur. Yalnız başına bu durum bile, kaçınılmaz olarak en geniş

emekçi yığınları faşist diktatörlük ile dolaysız olarak karşı karşıya koymakta, onbinlerce insanın insanlık onurunu korumak için en ağır işkencelere rağmen direnişi, toplumu en çok ilgilendiren sorun olmaktadır.

Faşist diktatörlüğe karşı savaşımı örgütlemeye, elbetteki sözkonusu ettiğimiz bu durum, demokrasi güçleri açısından değerlendirilebilecek, değerlendirilmesi gereken ve dolayısıyla faşist diktatörlüğü alaşağı etmede etkin bir silah, önemli bir potansiyel güçtür. Ayrıca, binlerce ilerici, yurtsever ve sosyalistin karşı karşıya buldukları durum demokrasi güçleri açısından tartışmasız gündemde tutulması, yaygınlaştırılması ve giderek faşist diktatörlüğün insanlık dışı işkence terör ve katliamlarının dizginlenmesi gereken bir durumdur.

Bu gerçeği böyle saptadıktan sonra, sözkonusu edilen görevin nasıl yerine getirilebileceği ve başarılabileceği sorusunu yanıtlamak gerekmektedir. Ki bu sorunun yanıtı yazımızın başında belirttiğimiz "genel af" tartışmalarını da kapsamı içine almaktadır.

Herşeyden önce "af" sorunu gerek kavram olarak, gerek içerik olarak ve gerekse taktik olarak demokrasi güçleri açısından "güncel talepler uğruna savaşım" adına ileri sürülebilecek slogan değildir. Çünkü ; ilk olarak, faşist diktatörlüğün "demokrasi sacı" nın ayakları, sözkonusu kavramı daha önce belirttiğimiz gibi gündeme getirmiş ve bunu kendi "demokrasi" safsatalarının pratik uygulamasında bir silah, bir propoganda aracı durumuna getirmişlerdir. İkincisi, sözkonusu kavram "af, genel af, kısmi af" vb. hangi biçim ve içerikte ileri sürülürse sürülsün, demokrasi güçleri açısından faşist diktatörlüğün baskı, işkence ve katliamlarının mesruluğunu peşinen kabullenme, deyim uygun ise toplama kamplarına doldurulan onbinlerce anti-faşistin "suçluluğu" nu onaylamadır. Bu noktadan da hareketle faşist diktatörlükten zaten ismi üstünde "af" edilmeyi beklemektir. Açıktır ki bu durum demokrasi güçlerinin harcı değildir, olmalıdır.

Üçüncü önemli nokta ise, "af" isteminin demokrasi güçleri açısından "güncel talep" adına taktiksel olarak ileri sürülebilecek bir istem olmamasıdır. İlk iki gerçeğe bağlı olarak, sözkonusu istemin taktiksel yanlışlığı ve "güncel taleplerin iktidar savaşımı ile bütünselliği" ne tekaül etmeme durumu sözkonusudur.

Çünkü ; demokrasi güçleri "genel af" kavramı ile neyi istediklerini, faşist diktatörlüğün "demokrasiasacı" nın ayaklarından yani faşist diktatörlüğün icazetli siyasi partilerinden ne anlamda farklı düşündüklerini yansıtmamakta, aksine bunları birbirine karıştırmaktadır. Bu durumdan yararlanan da, kaçınılmaz olarak faşist diktatörlük olmaktadır. "Genel af" kavramının demokrasi güçleri açısından siyasal demokrasi talebinin ilk şartı olan düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne denk düşen bir istem olduğu dikkate alındığında, kavramın içeriğe uygun olmadığı ortaya çıkmaktadır. Güncel talepler somut sloganlar ile şekillenip kitleler arasında yer edeceğine göre, sloganların, talepleri içerik olarak yansıtmalarına özen gösterilmelidir. Diğer yandan, demokrasi güçleri açısından güncel talep olarak acil sorun -hem üç yıldır gündemden çıkmamış olması, hem de ilk başta aşılmasının gerekliliği nedeniyle - bizzat üç yıldır toplama kamplarındaki direnişlerin temel sloganlarını yaygınlaştırmak, bunu örgütlemek ve bu istemlerin gerçekleştirilmesini sağlamak. Gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında kitlelerin etrafında kümeleneyeceği, kamuoyunun duyarlılığının süreklileşeceği ve giderek faşist diktatörlüğün yıkımına yöneltilebilecek güncel talepler bunlardır. Yani üç yıldır toplama kamplarında "İŞKENCEYE SON, İDAMLARA SON, HERKESE AÇIK SAVUNMA HAKKI vb." biçiminde somutlaşan is-

temler ve sloganlar olmalıdır. Açık ki bu sloganların "af" istemi ile yakınlığı sözkonusu değildir. Aksine "af" tartışmaları sözkonusu sloganları, somut, güncel ve acil istemleri arka plana itmekte, özellikle ülke içinde belirgin olmak üzere yurt dışında da yığınları ve kamuoyunu kısır bir "tartışma" içinde bekleyişe ve edilgenliğe sürüklemektedir.

Sözünü ettiğimiz bu somut, güncel ve acil sloganların dışında bunları, tümü ile içeren daha geniş kapsamlı istem, demokrasi güçleri açısından daha önce de belirttiğimiz gibi faşist diktatörlüğe karşı siyasal demokrasi talebinin odak noktası olarak düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü içeren "POLİTİK TUTUKLULARA ÖZGÜRLÜK" istemi ve sloganıdır. İstemlerimizin farklılığını, farklı konuştüğümüzü somutlaştırarak yığınlar arasında maddi bir güç durumuna getirebiliriz.

Öyle ise, güncel taleplerimiz için savaşımı

- İŞKENCEYE VE KATLIAMLARA SON !
- AÇIK SAVUNMA HAKKI VE OLANAKLARI !
- İDAMLARA HAYIR !
- POLİTİK TUTUKLULARA ÖZGÜRLÜK !

biçiminde yükseltelim.

Nasıl bir FEDERASYON ?

2-3 aydır, yurtdışındaki Kürt kamuoyunu çok yakından meşgul eden İsveç-Kürt Federasyonu'nun 4. Olağan Kongresi nihayet sonuçlanabildi.

Bilindiği gibi, İsveç'teki Kürt Federasyonu, Kürdistan'ın dört parçasından örgütlerin içinde temsil olduğu bir kuruluştur.

Federasyon içinde yeralan örgütlerin, Kürdistan ulusal demokratik hareketindeki yerleri gözönüne alındığında, önemli bir platform olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Bu yönüyle de olsa, federasyon olgusunun gerçekten desteklenmesi ve korunması gerekiyor.

Ancak, bu olumlu platformun korunması ve geliştirilmesi gerçeği madalyonun bir yüzünü oluştururken, bu olumlu olaya karşı geliştirilmeye çalışılan bazı sakat anlayışlar ve genel olarak federasyon çalışmalarını sabote etmeye yönelik bilinçli çabalar ise madalyonun diğer önemli yanını oluşturuyor.

Bize düşen görev, bir yandan olumlu yanı koruyup geliştirmek ise diğer yandan da sakat ve olumsuz anlayışlara karşı çıkmak olmalıdır.

Federasyonun 3. Kongresinde ortaya çıkan tablo ve bunun 4. Kongreye kadar geçen süre içindeki çalışmaları, dergimizin daha önceki sayılarında değerlendirildiği için, bu konulara yeniden değinmeyeceğiz. Bu sayımızdaki değerlendirmemizde, 4. Kongrenin genel bir değerlendirmesini, kongre sonrası ortaya çıkan durumu ve genel anlamıyla bir göçmen örgütü olarak, federasyonun demokratik bir yapıya nasıl kavuşturulabileceği, adına laik bir çalışma yürütebileceği konularını açmaya çalışacağız. Bu değerlendirme, bu konudaki daha önceki değerlendirmelerimizi bu anlamı ile tamamlayıcı niteliktedir.

4. KONGRE VE İLKESİZ İTTİFAK'IN PARÇALANMASI !

4. Kongreye geldiğimizde, geçen dönemde oluşturulan ilkesiz ittifakın yine sürdürüleceği sanılıyordu.

Ama durumun böyle olmadığı, Kongrenin ilk günkü tartışmalarında ortaya çıktı. İlkesiz ittifakı oluşturan kesimler, dışlarındaki "tehlike"leri bertaraf (!) ettikten sonra, zorunlu olarak birbirine düştüler. Anlaşmazlıklarının asıl kaynağını oluşturan başkanlık sorunu, Kongrede hiç tartışılmazken, başka yan problemler gündeme getirildi, taraflarca. Geçen yılın suni dostlukları aniden suni düşmanlıklara dönüştü. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da ilkesiz olarak.

Biz, anlaşmazlığın farkında ve bilincinde olarak, bir yıllık ittifakın gerçekten ilkesiz olduğunu sergilemek için taraflarca sürdürülmeye çalışılan bu yan tartışmalara etkin olarak katıldık. Gerçek yüzlerini sergilemeye çalıştık.

Kongre, iki gün, gerçek sorunlarımızı tartışmadan 1,5 ay ertelendi. Bu arada, geçen yılki ilkesiz ittifakın da gerçek yüzü ortaya çıkmış oldu.

1,5 aylık ertelemenin, tarafları birazcık da olsa olumlu bir konuma getireceği ümit ediliyordu. Ancak bunun böyle olmadığı, hemen Kongrenin ilk gününde ortaya çıktı.

Geçen yıl, ilkesiz ittifakı oluşturanlardan biri olan "sekte"lerimiz, bu yıl da ilkel dayatmalarını ileri sürerek halen tam akıllanmadıklarını ortaya koydular. Onlar, bizim derneğin yönetime girmemesi için ellerinden gelen her türlü yola başvurular. Eski alışkanlıklarından olacak, dayatmalarının yer bulmadığı durumlarda bunu tehditlere dönüştürdüler. Amaç, bizim hiçbir koşulda yönetime girmememiz idi. Dayatmalar ve giderek tehditler, diğer güçlerce itibar görmediğinde, ilkelliklerini bir kez daha ortaya koyan bizimle ilgili bazı öneriler ileri sürdüler. Böylece, ne denli geri düşünceli olduklarını ortaya koymuş olduklar.

Sonuçta, Kongrenin tekrar ertelenmesi gündeme geldi. Kongre gündeminin iki maddesinin henüz tartışılmadığı, ancak salonun kapanmasına 15 dakikalık bir zamanın kaldığı, muhtemel bir ertelemenin nasıl olacağına ilişkin tartışmaların yapıldığı bir ortamda, Kongre divanına apar topar bir liste sunuldu. "Son dakika liste"si, çok aceleye gelmiş olacak ki, listede ismi olan 2 aday üye, listeden çekildiklerini açıkladılar. Nihayet son dakikalarda, basit bir seçim yapılarak, sunulan liste yeni düzeltmelerle, kongre çoğunluğu tarafından kabul edildi. Kongre, son gündem maddesini -ki en önemli maddelerden birisidir- tartışmadan dağıldı. Federasyon sorunu da bir çözüme varmadan şimdilik son buldu.

Çözüme varmadı diyoruz, çünkü, oluşturulan yönetim hem temsil hem de yetenek bakımından, geçen yönetimin bile çok gerisindedir. Yönetimin dışında kalan siyasi güçler, geçen yıla nazaran en az iki mislinden fazladır. Yönetim, kadro bakımından oldukça zayıf bir yapı arz ediyor.

Bütün bunlar, federasyon sorununun olumlu bir çözüme varmadığını gösteren önemli belirtilerdir.

NASIL BİR FEDERASYON ?

Nasıl bir federasyon oluşturmamız gerektiği konusunda, ta federasyonun kuruluş çalışmalarının yapıldığı ilk yıllardan günümüze kadarki dönemde, görüşlerimizi çok açık bir şekilde belirtmiştik. Kısaca tekrar belirtelim.

Herşeyden önce, federasyon olayının ciddi bir şekilde ele alınması gerekiyor. Bu alandaki çalışmaların uzun bir dönemi kapsayacağını, sürekliliğini korunmasının zorunluluğunu kavramak zorundayız. Federasyon olayı, bir-iki yıllık bir çalışmaya değildir. Kürt göçmen topluluğu İsveç'te kaldığı sürece -ki bunun tersi bir gelişme sözkonusu değil- federasyon tipi, güçlü ve bütün Kürtleri temsil edebilen bir örgütün varlığı heran gündemimizde olacaktır. Bu yüzden, küçük hesapların herhangi bir sonuç vereceğini ümit etmek ancak safdillilik olur.

Hiç unutulmasın ki, bugün federasyon konusunda çeşitli dayatma ve iddialarla ortaya çıkanlar, belki yarın böylesi ciddi çalışmalara etkin olarak katılmaya hiç de rağbet etmeyecekler. Bu durum hiç de sanıldığı kadar olanaksız değildir. Bu yüzden, sorunu dar çıkar ilişkilerinden çıkarmak gerekiyor.

Önümüzde duran en önemli ve ivedi görev, İSVEÇ' TEKİ BÜTÜN KÜRTLERİ TEMSİL EDEBİLEN, DEMOKRATİK VE GÜÇLÜ BİR FEDERASYONUN oluşturulmasıdır. Bunun gerçekleşmesi için, İsveç'teki bütün Kürt örgütlerinin ilkeli ve duyarlı bir yol izlemesi gerekiyor.

Gereksiz dayatmalardan, apolitik tutumlardan vazgeçilmesi, geçmişte değişik örgütlerde ortaya çıkan bunalımın "kan dava"ları, feodal kinleri, federasyon gibi herkesi ilgilendiren ortak çalışmalara bulaştırmaktan kaçınılmalıdır. Kaldı ki, feodal düşmanlıklar zemininde, devrimci çalışma yapıldığı hiç görülmemiştir. Bu ilkel tutumlardan vazgeçilmelidir, çünkü sonuç vermez.

Diğer önemli bir sorun ise kadroya ilişkindir.

Bilindiği gibi, yetkin kadroların olmadığı bir çalışma, istendiği kadar uğraşılın, iyi bir çalışmaya dönüşemez. Kadro sorununa, örgüt politikasının pratik uygulayıcıları mantığı ile yaklaşılmalıdır.

Federasyon da bir kuruluş olduğundan, yönetici kadrolarının gerçekten yetkin kişilerden oluşması gerekir. Yoksa belli dayatmalar veya boşluklardan piyasaya, daha iyisi bulunamadığından çıkan insanlar, eğer yeteneksizlikleri sözkonusu ise, örgütü mutlaka iflasa götürecektir. Çünkü, çalışma yürütmek, dayatmalar ileri sürmeye benzemez, özveri ve beceri ister. Bunların ikisinden de yoksun olanlar olumlu bir çalışma yaratamazlar, ayak bağı olurlar, ancak. Zaman bunu göstermeye devam edecektir.

Demek ki, yetkin bir kadronun federasyonu yönetmesi hayati önemdedir.

Ayrıca, ilerdeki çalışmaları yürütecek kadroların da bugünkü çalışmaların içinden çıkması gerekiyor. Yönetimlerin buna da fırsat yaratması gerekir. Yoksa, kapalı kapılar arkasında, hiç kimseyi harekete geçiremeyen eylemleri saatlerce tartışmanın bir yarar getirmeyeceği gayet açıktır. Çalışmalar ancak kitleyi mobilize edebiliyor, onları harekete geçirebiliyorsa, başarılıdır, sonuç verir. Aksi durumda federasyon herkesce eleştirilerin yöneltildiği işlemez bir yığın olmaktan kurtulamaz. Varolan potansiyeli de dağıtır, federasyona karşı ilgisizliği geliştirir. Geçen yıl durum buydu. Yönetim üyelerinin bazıları da dahil olmak üzere, istisnasız herkes federasyonun çalışmazlığından şikayetçi idi.

Başka önemli bir sorun ise, federasyonun demokratik bir kuruluş olması gerektiği sorunudur.

Bilindiği gibi, federasyon merkezi bir örgüt olmadığından, üye dernekler, üyelik durumları da dahil olmak üzere bütün iç çalışmalarında serbesttirler. Federasyon, değişik alanlarda çalışma gösteren örgütlerin bir çatı altında, birlikte de bazı çalışmalar yürütmek için biraraya gelirler. Bu çalışmalar her ne kadar Kongrede oluşturulan bir yönetim tarafından yürütülürse de, üye derneklerin görüşleri alınmadan federasyon çalışması sürdürmek mümkün değildir. Çalışmalar, bütün örgütleri ilgilendirdiğinden, birlikte planlanmalıdır. Yoksa, yönetim her çalışmayı üye derneklerinden habersiz yapacaksa, merkezi örgüt işlevi göreceğinden, federasyon olgusuyla çelişecektir. Bu sorun, derneklerin federasyon çalışmalarında ne kadar temsil olduklarını gösteren kıstastır. Federasyonun demokratik olabilmesinin en temel kanıtı, üye derneklerin çalışmalardan haberdar olması, yapılan eylemlerde temsil edilmesidir. Böyle çalışmayan bir yönetim, federasyon düşüncesine ters düşeceği gibi, demokratik de değildir.

Bu yönüyle, son dönem yönetiminin federasyona demokratik bir işlerlik kazandırmadığını hep birlikte gördük. Eylemler ve çalışmalar tamamen bazı üye derneklerin dışında yapıldı. Bu konuda, yönetim içindeki sektör ve dayatmacı tutumlara fire verildi.

Sonuç olarak şu noktayı belirterek konumuzu bağlayalım. Federasyon olayının korunup güçlenmesini istiyorsak, daha geniş düşünmek, ilkel dayatmalardan kesinlikle vazgeçmek gerekiyor.

KKDK 2.Temsilciler Kurulu Kongresi 7-8 Ocak 1984 günleri arasında toplandı. Kongre kendi konumuna denk düşen sorunların çözümü konusunda var olan eksikliklere değindi ve yeni döneme ilişkin yapılması gereken çalışmaları tesbit etti.

Temsilciler kurulu adına yapılan açış konuşmasında, içinde yaşanan dönemin özellikleri vurgulanarak, KKDK'yi bekleyen görevler belirtildi.

Uluslararası alanda, emperyalizmin savaş kışkırtıcılığına dikkat çekilerek, barış ve silahsızlanma görüşmelerindeki ABD ve NATO'nun uzlaşmaz eğilimlerine, son dönemlerde FAC (Federal Alman Cumhuriyeti) ne yerleştirilen atom başlıklı roketler örnek gösterilerek karşı çıktı.

Gerici Kohl hükümetinin, bir yandan neo-nazizme ödün veren tutumları, diğer yandan yabancı işçi düşmanlığını körükleyen "geriye dönüş yasası" gibi girişimlerine karşı, Kürdistanlı işçilerin duyarlılığı ve sava-

KKDK

KONGRESİ YAPILDI

şım kararlılığı vurgulandı.

Almanya'da bulunan Kürdistanlı tüm devrimci-demokratik güçlerle birlikte, daha önce başlatılıp, sonraları gereken önemle üzerine eğilmeyen Radyo ve TV de ana dille yayın hakkı için savaşıma yeniden boyut kazandırmak ve bu demokratik istemi gerçekleştirmek üzere daha canla başla çalışmanın gerekliliği vurgulandı.

Kongrede KKDK'nın karşı karşıya bulunduğu sorunlar tartışıldı, gelecek döneme ilişkin çalışma hedefleri kararlaştırıldı. KKDK temsilciler kurulu kongresinin aldığı kararlar hiç kuşkusuz KKDK'nın örgütsel çalışmasında ileri bir adım oldu.

Kongre sonrası KKDK tarafından yapılan açıklama dergimizin bu sayısında yer almaktadır.

AÇIKLAMA

Federal Almanya'da ekonomik tıkanıklıkların giderek arttığı, çalışan ve ücret bağımlılığı ilişkileri içinde bulunan emekçilerin satın alma güçlerinin azaldığı, işsizliğin kapıları zorlayarak tehdit edici boyutlara ulaştığı, dünya genelinde hayati önem taşıyan atom savaşı tehlikesinin önlenmesi hususunda barışsever güçlerin sarfettiği çabaların engellendiği, savaş kışkırtıcısı ve yayılcı emperyalist cephenin yumuşama ve barış sorununu çözümsüzlüğe sürüklediği ve Batı Avrupa'ya Perşing 2 ve Criuse füzelerinin yerleştirilmeye başlandığı bir dönemi yaşıyoruz.

Federal Almanya'nın büyük emperyalist tekellerinin "daha fazla"

kârı hedefleyen üretim politikası, çalışan kesimin bunalımını ve geçim sorunlarını daha da arttırıyor. Tekellerin sebebiyet verdiği işsizler ordusu 2,3 milyon insanı aşıyor.

Bu ekonomik ve sosyal ortamdan en fazla etkilenenler arasında kuşkusuz yabancı işçiler de bulunuyor. Günümüzde Federal Alman sermaye çevreleri ve onun sözcüleri durumundaki iktidar çevreleri yabancı işçilerin ülke ekonomisine yük olduklarını, iş piyasasını ağırlaştırdıklarını böylelikle işsizliğe belirli ölçülerde sebebiyet verdiklerini ima ediyorlar. Şimdi ise, yıllar önceden, özellikle akdeniz ülkelerinden alıp getirdikleri insanla-

rı topluca "birkaç kuruş" karşılığında geri göndermeye başladılar. Yalnız işçilerle de kalınmıyor; Faşizmin azgın saldırıları karşısında ülkelerini terketmek zorunda bırakılmış birçok Kürdistanlı ve Türkiyeli sığınmacı da iade edilmek isteniyor.

Yukarıdan beri açıklamaya çalıştığımız ortam içerisinde, Kürdistanlı işçilerin yığın örgütü KKDK 7-8 Ocak tarihlerinde yaptığı kongresinde acil ve önemli sorunlara işaret etmiştir.

KKDK, ülkemiz emekçilerinin yurt dışındaki ekonomik ve sosyal sorunlarını uzun uzadıya tartışmış ve bu konuda önemli kararlara varmıştır. Örgütümüz tüm bu alanlar-

da önüne koymuş olduğu ödevlerin yanısıra KKDK ve Kürt Halk Evleri (KHE) arasında 1982 den bu yana sürdürülen birlik çalışmalarını konusunda da önemli kararlara varmıştır. Kürdistanlı işçilerin demokratik yığın örgütlerinin de halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde kendilerine düşen görevleri yerine getirmesi gerektiğini, yurt dışında demokratik kamu oyuna bu haklı savaşımın tanıtılması ve bizzat örgütlerimizin bu davaya maddi ve manevi desteklerinin önemini görmüşlerdir. Karşı karşıya bulunulan somut koşullar, birliğin gerekliliğini tüm çıplaklığı ile ortaya koymaktadır. Federal Almanya'da yabancılar için gittikçe ağırlaşan yaşam koşulları, sürdürülen ekonomik-demokratik mücadeleyi daha güçlü, daha yığmsal tekeli Alman sermaye çevrelerine karşı daha da örgütlü kılma zorunluluğunu da bereberinde getiriyor. KKDK, yurt dışında her alanda olduğu gibi demokratik alanda da dağınıklığın aşılması, anti-emperyalist, anti-sömürgeci, anti-faşist ve yerel gericiliğe karşı tüm Kürdistanlı demokratik örgütlerin birliğine de ciddi bir şekilde eğilmiştir.

KKDK, halkımızın davasına olan sorumluluğunun bilincinde olarak kongresinde birlik yolunda ilk adım olarak Kürt Halk Evleri (KHE) ile tek çatı altında daha yığmsal bir federasyon kurma kararı almıştır. Bu, birlik yolunda son adım olmayacaktır. Bizler Kürdistan halkının mücadelesine omuz veren diğer demokratik yığın örgütlerini ve kişileri de bu birliğe davet ediyoruz.

- YAŞAŞIN BİRLİĞİMİZ !

KKDK

BİRLİK KURULTAYI

4-5 Şubat 1984 günlerinde Federal Almanya'da Kürdistanlı işçilerin demokratik yığın örgütlerinden KKDK (Komela Karkerên Demokratên Kürdistan) ve KHE (Mala Gelên Kurd) uzun bir dönemdir yürüttükleri birlik çalışmalarını "Birlik Kurultayı" ile somutlaştırdılar. Halkımızın ulusal demokratik halk devrimi savaşımı ve bunun yurt dışında sürdürülen kesiminde önemli bir adım olan "Birlik Ku-

rultayı" savaşımımızı daha da güçlendirmiştir.

ARMANC "Birlik Kurultayı"na ilettiği mesaj ile olayın önemini ve dayanışma ve desteğini somutlaştırdı. "Birlik Kurultayı"na gönderilen mesajı dergimizin bu sayısında yayınlıyoruz. "Birlik Kurultayı" ve sonuçlarına ilişkin haber ve gelişmeleri dergimizin bir gelecek sayısında yayınlacağız.

ARMANC

Birlik Kurultayı Divan Başkanlığına ;

KKDK (Komela Karkerên Demokratên Kurdistan) ve KHE (Mala Gele Kurd) arasında uzun bir dönemden beri sürdürülen birlik çalışmalarının son aşamaya gelmesi ve iki örgütün bundan böyle tek bir çatı altında çalışmalarını sürdürme yolundaki kararlarını önemli bir adım olarak görüyoruz.

Değerli yoldaşlar, Birlik kurultayının yapılmakta olduğu günler, Kürdistan halkının ulusal demokratik halk devrimi savaşımının çeşitli yararları aldığı bir döneme rastlıyor. Halkımızın örgütlü güçleri arasındaki dağınıklığın, günümüzde de sürmekte olduğunu göz önüne alırsak, birlik için yapılan çalışmaların ne denli ivedi ve önemli olduğunu daha iyi kavrayabiliriz.

Sömürgeci-faşist diktatörlük üç yılı aşkın bir süredir halklarımıza baskı, işkence, katliam ve açlıktan başka hiçbir şey vermemiştir. Halkımızın örgütlü güçlerine yönelik saldırıların önemli bir parçası olarak toplama kamplarına dönüştürülen tutukevlerindeki baskı ve işkencelerinin dozunu giderek arttırması, devrimci tutukularını imha etmek istemesi aslında nedensiz değildir. Amaç yara almış örgütlü gücümüzü tümden imha etmektir.

Hapishanelerden bu insanlık dışı baskı ve işkencelere karşı geliştirilen devrimci tepki ve direniş, yurt dışındaki devrimci-demokratik güçlere örgütsel dağınıklığı aşma yolunda önemli bir yol gösterici etken olmalıdır.

Demokrasi güçlerinin dağınıklığı, tutukevlerindeki pervasız katliamlara, birbakıma olanak sağlamaktadır. Faşist diktatörlük en ufak bir ikircim göstermeksizin imha planını sürdürüyor.

Demokrasi güçlerine düşen en ivedi görev halkımızın ileri kadrolarına yönelik imha girişimine karşı savaşım birliğini sağlayabilecek çalışmaları yoğunlaştırarak, bunu demokrasi güçlerinin cephe birliğinde somutlaşacak maddi bir güce dönüştürmektir. Bunu önlemenin tek yolu budur.

Kürdistan halkının ve ulusal demokratik savaşımının, bugün gündemde olan örgütsel dağınıklık ve örgütsel çalışmaya düşmanlık eğilimleri ile hiçbir yarar bağı yoktur. Biz örgütlü savaşımın inanan güçler olarak böylece eğilim ve çabalara karşı var gücümüzle savaşmak zorundayız.

Dönemin özelliklerini bir an bile gözardı etmeksizin, tüm sözcükleri olumsuzlukları ortadan kaldırmak üzere çabalarımızı arttırmak göreviyle karşı karşıyayız. Yara almış örgütsel gücümüzü, halkımızın savaşımına etkin bir biçimde katılımını sağlamak görevi, bugün tüm güncelliği ve zorunluluğu ile önümüzde duruyor.

Hiç unutulmasın ki, ulusal demokratik halk devrimi savaşımımızın başarıya ulaşmasının tek güvencesi, örgütsel çalışmamızın gücüne yakından bağlıdır.

KKDK ve KHE arasındaki birlik çalışmaları, inanıyoruz ki, gelecekteki çalışmalarımız açısından önemli bir dönüm noktası olacak ve dışımızdaki ilerici örgüt ve güçlere de etkin, ileri bir örnek olma özelliği taşıyacaktır.

Birlik Kurultayı'nın bu anaçla hepimiz açısından olumlu sonuçlanmasına olan güvenimiz ile çalışmalarınızda başarılar dileriz.
Devrimci selamlar.

ARMANC Yazı Kurulu.

02.02.1984 STOCKHOLM-İSVEÇ

Sömürgeci faşist diktatörlük, toplama kamplarına doldurduğu ileri ci, yurtsever ve sosyalistleri katletmeye devam ediyor. Özellikle, iktidarın silah zoru ile gasp edildiği günden buyana Diyarbakır'da sadece baskı ve işkence değil, sürenleştirilen bir toplu katliam politikası uygulanmaktadır. Bugüne kadar 40 kişiye yakın insan katledildi Diyarbakır "cezaevi" nde Katliam, sömürgeci-faşist diktatörlüğün tüm baskı ve işkencelerine rağmen insanlık onurunu çiğnetmeyen direnişlere verdiği tek cevaptır. Ancak, sömürgeci-faşist diktatörlüğün bu cevabı da, yaşam kavgası verenlerin, insanlık onurunu çiğnetmeyenlerin direnişini kırmaya yetmemektedir.

Son olarak, Ocak ayı içinde, işkencenin kaldırılması, savunma hakkının kullanılması, "cezaevi" koşullarının düzeltilmesi için açık grevine başlayan tutuklulara, sömürgeci-faşist diktatörlüğün uşaklarının cevabı katliama girişmek oldu. Direnişin üçüncü haftasında, "cezaevi" nden yükselen silah sesleri, duman ve haykırmalar, katliam girişimini yansıtıyordu. 24 Ocak günü, yetkililer, katledilenlerin ailelerine yakınlarının cesetlerini almalarını bildiriyor. Alınan ilk haberler en az 8 kişinin öldürüldüğünü; onlarca ağır yaralının bulunduğu yönünde idi. Ne öldürülenlerin sayısı nede kimlikleri konusunda haber alabilme olanağı, teslim edilen cenazelerin dışında yoktu. Bu nedenle de, resmi ağızlar, ölü sayısını sadece teslim ettikleri ile sınırlandırıyorlar.

Son katliamlarda isimleri öğrenilenler, Necmettin Büyükkaya, Yılmaz Demir, Mehmet Koçak ve Abdullah idi.

Ancak, ne katliam girişimlerinin boyutlarının bunun ile sınırlı olduğu, nede katliam girişiminin sona ermediği açık bir gerçektir. Ve yine bir diğer gerçekte tüm bu katliamlara rağmen direnişin durmadığıdır.

Diyarbakır'da Ka

"Cezaevi" adı verilen toplama kamplarında, özellikle de Diyarbakır'da yürütülen bu vahşi uygulamalara karşı durmak bir insanlık ödevidir. Direnenlerin istemlerini yükseltmek, bunu yaygınlaştırmak özellikle yurtdışında kamuoyunu sürekli canlı tutarak, müdahale ve desteği arttırmak görevi ile karşı karşıyayız. Katliamları önlemenin

yolu, her katliamdan sonra ortaya çıkan çabalar ile değil, sömürgeci faşist diktatörlüğün süreklileşen ve temel politikası olan işkence ve katliamları sürekli gündemde tutmaktan geçmektedir.

- HALKIMIZ DİYARBAKIR ŞEHİTLERİNİ UNUTMAYAKTIR!

DİYARBAKIR KATLIAMINA KARŞI TEPKİLER !

Diyarbakır katliamı Avrupa'nın değişik ülkelerinde yaşayan Kürdistan ve Türkiye demokrasi güçleri tarafından değişik eylemler ile protesto edildi. Yürüyüş, bildiri, basın açıklamaları, işgaller biçiminde yürütülen hareketler ile, katliam olayı Avrupa kamuoyuna

yanıtılarak, "demokrasi" ye geçtiği iddia edilen Türkiye'de en temel insan haklarının korunması için, savunmasız insanların katledilmesine karşı, demokrat, insan haklarından yana kamuoyunun desteği istendi.

Diyarbakır katliamına ilişkin İsveç gazetelerinin kopyaları.

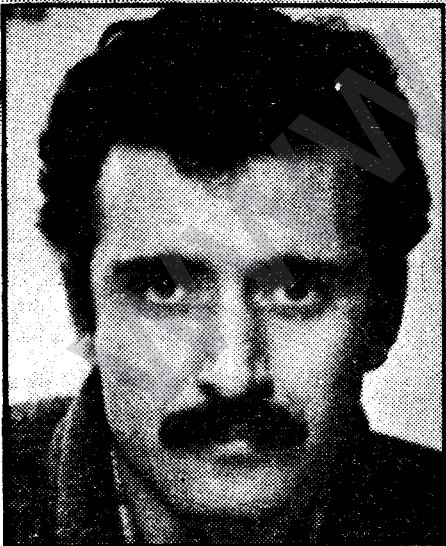
katliam!

STOCKHOLM.

İsveç'in baş şehri Stockholm'de Diyarbakır katliamı, Türk konsolosluluğuna karşı düzenlenen bir yürüyüş ile protesto edildi. Yürüyüşe katılanlar daha sonra İsveç radyo-TV binasına giderek iki saate yakın oturma grevi ile Radyo ve TV'nin duyarsızlığını ve ilgisizliğini protesto ettiler. Ayrıca bildiri ve basın açıklamaları ile durum kamuoyuna iletildi. İsveç'in tüm günlük gazeteleri Diyarbakır katliamına geniş yer verdiler. Gazetelerde, katledilenlerden Necmettin BÜYÜKKAYA'nın kimliği ve yaşamı geniş yer aldı. Bu çerçevede, Diyarbakır katliamı ve farklı boyutları ile "cezaevi" koşulları ve Kürt halkının içinde bulunduğu durum geniş bir biçimde yansıtıldı.

Olay değişik gazetelerde şu başlıklar ile yer aldı.

HALKIMIZ
DİYARBAKIR KATLİAMINI
UNUTMAYACAKTIR!

NECMETTİN BÜYÜKKAYA
(1943-.....)

KÜRDİSTAN HALKI YİĞİT BİR EVLADINI DAHA KAYBETTİ !

Necmettin BÜYÜKKAYA (Neco), 1943 yılında Kürdistan'ın Siverek şehrinde dünyaya geldi. Liseyi bitirdikten sonra yüksek öğrenimi sürdürmek için İstanbul'a gitti. Siyasi nedenlerden dolayı, yurtdışına çıkana kadar İstanbul Hukuk Fakültesinde öğrenimini sürdürdü. 1971 12 Mart darbesinden sonra, arandığından yurtdışına çıkmak zorunda kaldı. Neco, üyesi bulunduğu T-KDP, Türkiye-Kürdistan Demokrat Partisi'nin diğer yöneticileriyle birlikte Irak Kürdistanı'nda siyasi çalışmalarını sürdürdü. Irak'taki gerici yönetimin bir komplosu sonucu, parti yöneticilerinden, Dr.ŞIVAN, BRUSK, ÇEKO öldürüldüler. Bu olay sonucunda Irak Kürdistanı'ndan ayrılan NECO, 1973 yılında İsveç'e gelerek siyasi sığınma istedi. Daha sonra, Türkiye'de rejim değişikliği sonucu çıkarılan Genel Af'tan yararlanmak için 1975'te İsveç'ten ayrıldı.

NECO, Türkiye'ye döndükten sonra da siyasi çalışmalarını sürdürdü. Dağılmaya yüz tutan partiyi, diğer bazı yöneticilerle birlikte yeniden kurdu. NECO 1978'e kadar da partinin merkezi düzeydeki liderlerinden biriydi. Daha sonra parti içi bir takım sorunlardan dolayı, partiden ayrıldı.

Bundan sonra da devrimci çalışmalarını sürdüren NECO, 1982 de KİP-DDKD davasından tutuklandı. 23 Ocak tarihine kadar da Diyarbakır cezaevinde, sömürgecilere, işkencelere ve bütün çağdışı baskılara karşı militanca direndi. Sömürgecilerin öteden beridir özenle üzerine düşükleri NECO, 23 Ocak günü, hapisteki başlatılan açlık grevi nedeniyle işkenceye alındı ve aynı gün işkence altında şehit edildi. NECO, yaşamını adadığı devrimci mücadelesinin ardında, eşi, iki çocuğu, ailesi, yakınları ve mücadele arkadaşlarını bıraktı.

Kürdistan halkının yetiştirdiği önder ve onurlu liderlerinden biri olan NECO mücadelede gösterdiği inat ve direnciyle, Kürdistan devriminde her zaman yaşayacak, şehit edilmişinin hesabı sömürgecilerden mutlaka sorulacaktır.

EXPRESSEN gazetesi "İşkence ile öldürüldü", DAGENS NYHETER gazetesi "Türkiye'de cezaevlerinde işkence devam ediyor", AFTONBLADET gazetesinde Kürdistan'da cezaevlerinin durumu ve işkenceler konusunu da içeren Diyarbakır katliamı ile ilgili geniş bir makale Kürt gazetecisi Mahmut Baksi ve Elin Cleason tarafından yazılarak kamuoyuna sunuldu. İsveç İşçi Partisi Komünistleri (APK) merkez organ günlük NORRSKENS FLAMMAN gazetesinde olay, Necmettin Büyükkaya atfedilerek "suçu Kürt ve devrimci olmak" başlığı ile yer aldı.

Ayrıca İsveç televizyonu olay ile ilgili bir program da yaptı. Programda Uluslararası Af Örgütü genel sekreteri ile cezaevlerinin durumuna ilişkin bir söyleşi, yer aldı. Ceza evlerindeki durumu ve uygulamaların hiçbir batı avrupa ülkesi ile karşılaştırılmayacağını vurgulayan Uluslararası Af Örgütü genel sekreteri, Türkiye'deki uygulamaların ancak bazı Latin Amerika ülkelerindeki diktatörlüklerde görülebileceğini belirtti. Ayrıca Türkiye'

de insan haklarına ilişkin girişimlerini dile getirdi. TV programında Necmettin Büyükkaya'nın kardeşi Ş. Büyükkaya tarafından son Diyarbakır katliamının ayrıntıları İsveç kamuoyuna iletildi. Bunun dışında YOL-İŞ sendikası Diyarbakır eski bölge başkanı Vahap Serin de Diyarbakır'da gözaltına alınma döneminden cezaevine gidinceye kadar ve cezaevinde sürdürülen işkence metodlarını açıkladı. Bu son dönemde yapılanların işkence ile adlandırılmayacağını belirten Vahap Serin, bunun açık bir katliam olduğunu, işkencenin Kürt halkı açısından Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca sürdürülen ırkçı politikasının kopmaz bir parçası olduğunu ve bu işkence ve katliamlara karşı tüm insan haklarından yana demokrat güçlerin seslerini yükseltmeleri gerektiğini vurguladı.

Dergimiz ARMANC olayı bir İsveççe basın bildirisi ile kamuoyuna ilettili. Ayrıca KKDK olarak İsveççe ve Türkçe bildiri dağıtıldı.

Dı şerê cihanê yê duyemin de dewletên imperyalist û paşverû xwestin ji her ali ve der û dor li welatê Sovyetê bîgn. Dest bî cîkîrîna armanc û daxwazên xwe kînn. Leşkerên Hitler, ji Ewrûpayê êrişên nedîti bînn ser Yekîtiya Sovyet. Yê n İngîlistanê û hevalbendên wê ji dî İranê de ber bî tixûbên Yekîtiya Sovyet dîkîşîyan. Leşkerê Ordiya sor ya Sovyet ji daketin İranê. Dewlet û ordîya İranê belav û welav bû.

Bî alikari û piştgîriya Sovyet, Kurd û Azerîyan lî dij dewleta İranê ya paşverû û hêzên Împeryalist çek hîldan û tekoşîna çekdari geşkînn. Kurdan rîya rîzgariyê dî tekoşîna rêxîstîni de ditîn. Dî sala 1942 'an de bî navê KOMEL rêxîstîmekê pêkanînn. Jî bo geşkînn û xweşkîrîna ajîtasyon û propogandayê jî, kovara NÎŞTÎMAN derxîstînn û belav kînn. Rêxîstîna KOMEL dî nav sê salan de gelek pêngafên baş avêt û roj bî roj bî hêz bû. Berpîrsîyar û endamên Komelê pêwestîya partiyekê ditîn. Dî meha Cotmehê 1945 an de Partî Demokratî Kurdistanî ava kînn. İran û Kurdistan dikeliya. Bûyer lî pey bûyeran dihat. Hoy (şert) dihatin guhartin. Dî sala 1946 an, dî meha Çileyê Paşin de dî bin seroketiya Qadî Mihemmed de Partiyê Komar a (Cumhuriyeta) Mihabatê ava kîr. Dî vê demê de du komar lî İranê hatin çê bûn. Yek jê Komara Mihabat û ya dînn ji Azerbeycan bû. Jî aliyê her kesî ve vekîrî bûn ku her du komar jî bî şêlekê eşkera bî alikari û piştgîriya Sovyet hatî bûn damezrandînn.

Avakînn û qerekerên Komar a Mihabatê û Azerbeycanê, hemû dewletên imperyalist, kolonyalist û kevnepereşt xîst tatêlên gran. Van hêzên paşverû benda guhartîna hoyên (şertên) navnetewî man. Planên dîzi çekînn. Împeryalizm û hevalbendên xwe dî kozîkan da bûn û dîmtîrandînn. Lî gor peymanên navnetewî leşkerên Sovyet paş ve vekîşîya welatê xwe. Bî alikari û piştgîriya hêzên imperyalist, leşkerên İranê berê êriş bînn ser Azerbeycanê. Azerbeycan ket. İca leşkerê İranê bî desteka Emerîka, İngîliz, Fransa û dewletên dînn hemû graniya xwe dan ser Komara Mihabatê. Gelê Kurd, bî mîrxasi dest bî şerê berxwedanê kîr.

Bî alikari, piştgîri û bî eqîlmenîya hêzên imperyalist, dewleta İranê dest bî dek û dolabên cûre-cûr yê n kevnare kîr. Jî aliyekî de hînek êl û eşîretên Kurdan kînn û bînn aliyê xwe, jî aliyê dînn de jî dest bî têkîliyên aşîti yê n derewînn kînn.

Dilê me: Komara Mihabadê

Jî jari (zeyif), bê tecrûbetî û jî kêmasîyên Qadî Mihemmed û hevalên wî fersend ditîn. Wan bî carekî de xapandînn û bî dest xîstînn. Qadî Mihemmed û hemû hevalên wî bî darda kînn. Komara Mihabatê jî ket û hîweşîya. Ew bûyera ha dî diroka diplomasi de, bî taybetî dî diroka mîrovatîyê de rûreşî û çeleşîyekî herî mezin ma.

Dî ser Komara Mihabatê de tam 38 sal derbas bûn. Avakînn, jîyan û ketîna KOMAR A MIHABATE, jî rêxîstîmên Kurdistanê re gelek ders û tecrûbe hîştînn. Dîvê gelê Kurd û bî taybetî keç û kur û torînen Komar a Mihabatê wan tecrûbe û dersên tû car jî bir nekînn. Jî wan ders tecrûbên nû derxînn.

Bî çî reng û bî çî cûrî dîbe bila bibe, welatên kolonyalist û imperyalist nebûne dostên gelên bîndest û dî ne bin jî. Nabînn dostên gelê Kurd jî ! Komar a Mihabatê jî, jî van hezaran minakên vekîrî û berçav yek e. Lî kîjan welat dîbe

bila bibe, jî kîjan netew dîbe bila bibe, dijminê çîna karker û gelên bîndestên dînn, dijminê gelê Kurd e jî. Duh Komar a Mihabatê bî plan û alikariya welatên Ewrûpayê yê n rojava hat hîlweşandînn. Destên welatên Ewrûpa bî xwînn e. Bî xwîna Kurdan jî sor bûye. Welatê Ewrûpa yê n rojava, dîxwazînn vî destê xwe yê bî xwînn verşedînn. Lepîkên spi bîkînn destên xwe. Ū vî destê xwe yê bî lepîk dîrêjê Kurdan bîkînn û bêjînn " destê me yê dostanî yê pak e " Pêwîst e, em lepîka jî destê wan kaş kînn û destê wanê bî xwînn derxînn der.

Neteweyê Kurd, tu carî Komara Mihabatê jî bîrnake. Komar hîweşîya lê, têkoşînn dom dîke.

Neteweyê Kurd bawer e, û bî bîryar e, ku dî Komar çê be. Lê ne Komar a Mihabatê, Komar a Kurdistanê ya demokratîk û sosyalîst. Dûr nînn, nêz e !

Dî ser şopekê rast de bê hempa û bê westan bawerî û xebat dîvê !

Geli xwendevanên hêja !

Me vê kurtnivisa ha, ji rojnama RÛYA TEZE, ji hejmeta 26 ê Oktobirê girt. Em têkili ziman û gramatika kurtnivisê ne bûn. Me bi tenê kurtnivisarê ji tipên kirilî vegerand tipên latîni û di hinek ciyan de jî, me hemmanên hinek bêjan di nav parantêzan de da. Em orijînalê kurtnivisarê li jêr pêşkêşê we xwendevanên delal dîkîm.

ARMANC

Kurtnivisarêk

Vê agriê berevoka universiteta Erevaniyê dewletê bi navê "Pîrsêd Rohîlatzaniyê" ronahi dît, li ku usa jî pîrsêd kurdzaniyê hatine bilindkirinê. Ewana derheqa terika şerkariya cemaata kurdaye azaddariyêda, Derheqa heleqetîd (peyvendi, têkili) ermeniya û kurda û pîrsêd mayindanin.

Doktorê ulmêd teriqê (tarixê, dirokê) profesor E.Sargisyan mîqala xwe da "doktrînaêd (doktrînên) Panîslamîzmê û Pantîrkîzmê nava seyasetiya tîrkêd cahilê hundirda" çend pîrsêd azurukirina menîd (pêşkêşkirina manan) şerkariya cemaata kurdaye, azadariyê kêrhati bilind dîke. Ew îspat dîke, weki tîkêd cahil hilazkirina Osmanîzmê nava Osmanîkirina cemaetêd imperiyaliyê ne tîrk da, wê rêçemêda —kûrda da dîditin. Derheqa vê pîrsêda ulmdar gelek îzpadîd heveskar tîne.

Kandidatê ulmêd teriqê Ro kondakçiyân mîqala xweye "Tîrkîya seyasetiya hundir, îslam û ruhanî" êda nişan dîde weki nava 60 salêd paşinda ideologia tîrkaye resmî cedandîye din bîde xebatê seba nêt û meremê xweye seyasetîê îlahî boy wê yekê ku bnîlîd (esas) îslam derxe mîqabîlî tîfaqa Sovêtiê, mîqabîlî wan hejandînêd progresîv mîletîê azadariê, ku Tîrkîaêda pêşta tîn. Ew yek îlahî hatiye xebatê nava şerkariya mîqabîlî fikirdari, ideologia hejandîna lazîme

Pîrsêd Rohîlatzaniyê

kudaye progresîvda. Fikirdarêd tîrkê aksîon dîcerbînî hejandînêd progresîv, ku Tîrkîaêda gumreh dîbîn, jî hejandînêd hemdînyaê yerêvolûyîsîon bîdne bîrinê.

Derheqa vê pîrsêda melûmetîêd hevwaskar hene usa jî nava mîqala xebatçiyê ulmî ê institûta akademîa P'CC Ermenîstanêye ulmaye rohîlatzaniyêd vardûmyanda.

Mîqala kandidatê ulmêd teriqê A. Panazyanda tê nişandayînê, ku çawa pêşîya Tanzîmatê, usa jî peyra mîletêd ne tîrk, ku imperîa Osmanîêda dma, halê bêextîyariêda bûn.

Servêrê para kurdzaniyê ya institûta akademîa P'CC Ermenîstanêye ulmaye rohîlatzaniyê, doktorê ulmêd teriqê Şekrê Xudo mîqala xweda enene (diyardîke) teşkîla olozîsîa (opozîsîya) mîqabîlî rejîma qasîme social-sîmfîe. Wê yekêra gurêdayî ew enene dîketebîya qasîme hîndava hejandîna kurdada, ku Iraqêda gumreh bûbû. Xudanê mîqalê nişan dîde weki çawa hîndava hemû qewatêd çepê, usa jî hîndava qewatêd kardaye wetenhi-zîêda qasîm xwe teviya rast negirt û eva yekajî bû menîke (mana) welgerandîna diwana wî.

Mîqala doktorê ulmêd teriqê profesor V.Baybûrd yan pêşkêşî heleqetîêd ermenîya- kurda kîriye kutasiya qurna 19-a. Ew tomerîbûna him, menî nêt û meremê şerkariya herdu cîmaetêd bra nişan dîde û wan mecala dihar dîke, kîjan jî alîê Tîrkîaê û Angliyaêda dîhatîm xebitandînê seba herdu cîmaeta rakîm rûê hev.

Fikirdarê ermenîya û kurdaye pêş dîxwestîn dostîya cîmaetêd ermenî û kurd qewînbîkîm. Xîrîyan Hayrîk ser wê fikrê bû, weki bona başkîrîna heleqetêd ermenîya û kurda lazîme

nava kurda da xebata ronkayê bîkîm. Ewî pîrs dadanî şuxulkarê ermenîyê zane bîşînî nehiêd kurda. Ewî gazî ermenîya dîkîr çekê mîqabîlî kurda nedîn xebatê. Xîrîjan Hayrîk, kurd û ermenî şîret dîkîrîn guh nedîne ser propaganda tîrkaye ziyandar, çûmki meremê herdu cemaeta yekî û ewana gotî bîbîn yekî û tevayî şerkariê bîkîm mîqabîlî despotîzma Osmanîê.

Keşîşê ermenîyê deşta Mûşê Hakob bî kênçê şêxa li nehiêd kurda dîgerîya û derheqa dostaniya cîmaetêd ermenî û kurde bî qurnada gîlî dîkîr.

Wexta qewmandînêd Sasûnêye sala 1894-a Damadyan Rûben Şîşmîyan dîcedandîn ermenîya û kurda bîghînî hev û tevayî kara xweye tomerî xweyîkîm. U rastîê jî, gelê kurda bona ûsyariçîê Sasûneye ermenî çek û xurekdest dîxîstîm.

Gele ewledêd cîmaet kurda jî ûsa dîkîrîm. Mesele, Huseyîn aga eşaretî dîda ermenîya derheqa xayîtiêd hukumeta Osmanîêda. Ewî dîgot:

"Destê xîrab dîxwazîm kurda bîkîm hacet. Wan desta bîbîrîn û kurd û ermenî wê çawa dostê heta-hetayê bîmînîm."

Sala 1880-i Şemîdînaêda bû cîvata pêşîkêşê kurda û li wîra ev fikir hate elamîkîrînê: "Ereb heta îro hukumeta Osmanîê bî her teherî alîkari dîda kurda, ew yek dîhate kîrînê bona li Anatoliaê kurda derxe mîqabîlî xaçparêza..."

Gazeta "Kurdîstan" jî pêşda dîhat bona kara qewînkîrîna dostî û hevraşuxulîkîrîna ermenîya û kurda.

Vê berevokêda gele pîrsêd mayîne hevwaskar jî hatîne azurukîrînê.

G. XRLOPYAN-profesor-

AVRUPA'DA GÜVEN
VE GÜVENLİĞİ YARATICI
ÖNLEMLER.

STOCKHOLM KONFERANSI

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği
Konferansı.
STOCKHOLM

1975'de Helsinki sonuç bildirgesi ile başlayan Avrupa'da işbirliği ve güvenlik süreci, ABD emperyalizminin bütün engelleme girişimlerine rağmen, Sovyetler Birliği ve diğer Sosyalist ülkelerin büyük çabalarıyla sürdürülmeğe çalışılıyor. Stockholm Konferansı bu sürecin bir devamını oluşturuyor.

Bilindiği gibi Helsinki Konferansı'nı tamamlayıcı nitelikte Belgrad ve Madrid konferansları yapılmıştı. Ve Reagan yönetiminin engelleme çabaları sonucu çalışmalarını üç yıl sürdürmek zorunda kalan Madrid Konferansının aldığı en önemli karar; Güven ve Güvenliği yaratıcı önlemler Konferansını Stockholm'de düzenleme kararı idi.

17 Ocak 1984'de çalışmalarına başlayan konferansın, Madrid Konferansında tesbit edilen gündemi, güven ve güvenliği arttırıcı önlemlerin tartışılmasından oluşuyor. Bu, hem siyasi, hem de askeri alandaki güvenliği içeriyor.

Sovyetler Birliği bu alanda en yapıcı öneriler ile geldi. Bu önerilerin en önemlileri aşağıdaki noktalardan oluşuyor.

- Varşova ve NATO paktları arasında bir saldırmazlık anlaşmasının imzalanması.

- Atom silahlarına sahip ülkelerin ilk atışı kendilerinin yapmayacakları na dair söz vermeleri.

- Atom silahlarından arındırılmış bölgelerin oluşturulması.

Konferans'ın açılışı, Konferans üyeleri, Arnavutluk dışında bütün Avrupa ülkeleri, ABD ve Kanada dışişleri bakanlarının katılımı ile yapıldı. Konferans'ın açılışı, uluslararası barış ve silahsızlanma görüşmelerinde önemli bir

ağırlığı olan İsveç Başbakanı Sosyal Demokrat Parti Başkanı Olof Palme tarafından yapıldı. Palme, yaptığı açılış konuşmasında, silahlanma ile "caydırma" politikasını yererek, daha önce kendi adıyla anılan (Palme Komisyonu) komisyonun savunduğu "ortak güvenlik" görüşünü ileri sürdü. Palme'nin konuşması genel olarak ABD yönetiminin savaş kışkırtıcı politikasının bir zıddını oluşturuyordu.

İlk hafta içindeki çalışması, bütün üye ülke dışişleri bakanlarının konuşmalarından oluşan Konferans'ta, yaptığı konuşma ile ABD dışişleri bakanı Schultz soğuk savaşın en soğuk rüzgarlarını estirdi. Ve Helsinki Konferansı sonuç bildirgesinin temel maddelerinden biri olan "Katılan devletler, birbirlerinin sınırlarını tecavüz edilemez kabul ederler ve gelecekte bu sınırlara herhangi bir saldırıdan kaçınırlar" maddesini çiğnedi. Schultz,

ABD'nin artık Avrupada'ki sınırları tanımadığını ve "suni bir bölünmeyi" kabul etmediğini ileri sürdü. Böylece ABD emperyalizmi, dünya kamuoyu önünde saldırgan planlarını birkez daha teşhir ederek, uluslararası kurallara, belgelere saygı ve bağlılık derecesini kanıtlamış oldu.

Buna karşın, Sovyetler Birliği dışişleri bakanı Andrej Gromiko, yaptığı konuşmada Sovyetler Birliği'nin somut ve yapıcı önerilerini ileri sürdü ve 1975 Helsinki sonuç bildirgesinde alınan bu alandaki kararları daha da geliştirmeye kararlı olduklarını ve Sovyetler Birliği'nin buna hazır olduğunu vurguladı.

Dergimizin bu sayısında okuyucularımıza Andrej Gromiko'nun Stockholm Konferansının açılışında yaptığı konuşmadan, yer darlığı nedeni ile bazı bölümlerini yayınlıyoruz.

ANDREJ GROMİKO'NUN STOCKHOLM KONFERANSIN'DA YAPTIĞI KONUŞMADAN BÖLÜMLER.

...

Helsinki'den Madrid'e, tüm Avrupa süreci önemli ve hiç de kolay olmayan bir yol katetti. Bazen, hiç bir sonuç vermeyeceği gibi göründü. Ve bütün bunlara rağmen, sonunda, zorluklar aşılabildi.

Bugün, değişik tarihlere, ulusal geleceklere, büyüklüklere ve toplumsal biçimlere sahip devletler, Helsinki'de tuşturulan umut ışığını buraya, Stockholm'e getirmeye ikna edilmişlerdir. Bu, hiç kimsenin halkların barış ve işbirliği isteğini görmemezlikten geleceğinin bir kanıtı değildir ?

...

Acil görevlerden biri, ülkeler arasında güveni güçlendirmektir, hem siyasi, hem de askeri alandaki güveni.

...

Bazı Batı Avrupa ülkelerine yerleştirilmeye başlanmış olan yeni Amerikan raketleri uluslararası güvenliği güçlendirmiyor, ve bu raketlerin yerleştirilmesinin beraberinde taşıdığı riski kabullenen ülkelerin de güvenliğini güçlendirmiyor. Politikalarını, halkı aldatma üzerine inşa eden batı liderlerince ne iddia edilirse edilsin, aksine bunlar güvenliği tehlikeye düşürüyor. Bu raketler ile birlikte Batı Avrupa'ya

militarizm, düşmanlık ve savaş psikozu ihraç ediliyor. Amerikan raketlerinin gölgesinde barış gibi sahte barış sözleri ile Batı Avrupa halklarını uyutma arayışı içinde olanlar bu sahtekarlıkta ağır bir sorumluluk taşıyorlar.

... Kısacası, şimdiki ABD yönetimi savaş kategorileri ile düşünüyor ve onlara uygun hareket ediyor.

Savaşı hedef edineni, doğal olarak, silahlanmayı sınırlama anlaşmaları ilgilendirmez. Bundan dolayı ABD, zamanında imzaladığı SALT-2 anlaşmasını çiğniyor. Aynı nedenlerden dolayı, Amerikan tarafı, adaletli tek ilke olan eşitlik ve eşit güvenlik temelinde görüşmeğe yanaşmıyor ve aynı zamanda varılan anlaşma çözümlerini görmezlikten geliyor. Eşitliği kabul edeceğine, bazı temelsiz ve uzun zaman alacak istemleri zorlamağa girişiyor ve bu istemler herhangi bir anlaşmaya engel olmak için ileri sürülüyor.

... Biz, dostlarımız ve ittifakçılarımız, Avrupa'yı -hem orta menzilli, hem taktik- atom silahlarından arındırma önerisini ileri sürdük. Bu, en iyi en radikal çözüm olmayacak mı idi ? Cenevre'deki görüşmeler boyunca bunun için çabaladık ve orta menzilli atom silahlarından büyük kısıntıların yapılmasını savunduk. Ne varki, diğer taraf, yalnız kendi raketlerini eşliğimize daha fazla nasıl yaklaştırabileceğini düşündü ve bugün de aynı şeyi düşünüyor.

... Militarizm her zaman ve her yanıyla insanlık düşmanıdır. En açık biçimiyle bugün Lübnan'da dile geliyor. Bu ülke paramparça ediliyor ve askerleri Lübnan toprağını çiğneyen devletlerin bir kısmı bu salonda temsil ediliyor. ABD filoları Lübnan şehirlerine top ateşi yağdırıyorlar.

Amerikan savaş makinaları ölüm ve tahribata yol açıyorlar. Kendi düzenini zorla kabul ettirmek için yabancının evine gelen saldırgan hiç bir şey olmamış gibi; "Biz saldırıya uğruyoruz, kendimizi savunmak zorundayız" diyor. Kime karşı savunma ? Saldırganlığın kurbanı olana karşı mı ? Gerçeklerin, sağduyunun ve temel ulusal hak kavramlarının bundan fazla çarpıtılmışlığını düşünmek bile zordur.

... Herhangi namuslu bir insan Grenada' da olanlara karşı ilgisiz kalabilir mi? Grenada halkına karşı, büyük komşu ülkenin korsan ve terörist hareketi bütün dünyaya meydan okumadır. ABD birliklerini Grenada'dan geri çekmelidir. Orada yapacakları birşey yoktur.

Nikaragua'ya kimin paralı asker ve terörist gönderdiğinin, Honduras'ı kimin kendi askeri üssüne çevirdiğinin, El-Salvador'daki insan kasabı rejimi kimin iktidarda tuttuğunun herhangi gizli bir yanı yoktur.

Militarizmin, narkomanlıkla bazı yönleriyle yakınlığı vardır. Alışıldığı zaman, eğer barış güçleri bunu durduramazlarsa, insanlığı ortadan kaldırmak için daha büyük doz ister.

Bugün barışa karşı en büyük tehlikeyi ABD'nin saldırgan dış politikası oluşturuyor. Uluslararası ilişkilerdeki bu militarist rota; silah tüccarları için silahlanmanın en kârlı ticaret olduğu ülkelerin sürdürdüğü politikanın ürünüdür.

... Değişik toplumsal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde birlikte yaşama ve işbirliğinden başka daha akla yatkın bir seçenekleri yoktur. Ama, bu doğal olarak lafla değil, dünyada gerilimi yumuşatmağa ve savaş tehlikesini ortadan kaldırmağa yönelik eylemleri ile olanaklıdır.

... Ne kadar güven verici olacaktı, eğer atom silahlarına sahip tüm ülkeler atom silahlarını ilk ülke olarak kullanmayacaklarını yükümlense idiler. Yerine getirilmesi kolay, basit bir önlem olarak düşünebilir insan ! İlk atış olmazsa ikinci bir atış da olamaz.

Sovyetler Birliği tek yanlı olarak, atom bombasına başvuracak ilk ülke olmayacağını yükümlendi. Stockholm konferansı kürsüsünden bunu yeniden anımsatıyoruz. Konferansa katılan, atom silahlarına sahip diğer ülkeler halen aynı yükümlülüğü almamışlardır. İnsan kendi kendisine soruyor, bu koşullar altında bu ülkelerin politikasına güven duyulur mu ?

Bizim çıkış noktamız böyle bir yükümlülüğün alınmasının ve koşulsuz izlenmesinin bütün devletleri - atom si-

lahlarına sahip ve sahip olmayan- ilgilendirdiğidir.

... Çok önemli, güvenliği arttırıcı diğer bir önlem bulunmaktadır. Ne atom, ne de konvensiyonel silahları ilk ülke olarak kullanmama, diğer bir ifade ile şiddet kullanmama yükümlülüğünün karşılıklı alınmasıdır. Ocak 1983 de diğer Varşova Paktı ülkeleri ile birlikte, askeri şiddetin karşılıklı kullanılmamasını ve barışçıl ilişkilerin oluşturulmasını içeren bir anlaşmaya gidilmesini önerdik. Bugünkü koşullarda bu öneri daha da güncelleşiyor.

... Bir dizi Avrupa devleti Avrupa'nın değişik bölümlerinde atom silahlarından arındırılmış bölgelerin oluşturulmasını öne sürüyorlar. Savaş tehlikesinin azaltılması ve güvenin arttırılmasına dolaysız bağlı bir sorundur bu. Eğer konferans bu soruna büyük bir ilgi gösterirse doğru hareket etmiş olacaktır.

Burada, İskandinavya'nın bir başkentinde, Sovyetler Birliği'nin atom silahlarından arındırılmış bir Kuzey* önerisini desteklediğini anımsatmak yerinde olur. Bize göre böyle bir bölgenin oluşturulması hem arzu ediliyor, hem de olanaklıdır.

Şimdi yürürlükte olan Helsinki sonuç belgesinin güvenliği arttırıcı önlemlerine büyük değer veriyoruz. Yararlı olduklarını kanıtladılar. SBKP'nin 26. kongresi ve Varşova Paktı'nın bir dizi ortak belgesi, bunların daha da genişletilmesi doğrultusunda görüş belirttiler, doğal olarak oluşacak koşulları gözönüne alarak Sovyetler Birliği gelecekte de bu çizgiye sadık kalacaktır. Askeri alanda güvenliği arttırıcı, daha önemli ve daha geniş ek önlemlerin alınmasına hazırız.

... (*) Atom silahlarından arındırılmış Kuzey sloganı İskandinavya ülkelerinde barış hareketinin, İskandinavya atom silahlarından arındırmayı öngören ortak sloganıdır.

21 ŞUBAT'DA Sömürgecilikle mücadele bayrağını yükseltelim

Biçim ve kullanılan yöntemler ne olursa olsun, sömürgecilik insanlığın gelişmesi önünde kara bir leke olmaya devam ediyor. Buna paralel olarak sömürge ve bağımlı ülke halkları, dünya işçi sınıfı hareketi, sosyalist sistem, kısacası sömürden yana olmayan tüm güçler insanlığın gelişmesi önünde kara bir leke olarak duran her türden sömürgecilik ilişkilerini parçalamak için verdikleri savaşım boyutlanarak devam ediyor. Savaşım boyutlandıkça, sömürgeci devletler, emperyalizm, daha da kudurganlaşmakta, sömürgecilik ilişkilerinin diri tutulması ve devamı için terörü, zorbalığı kat kat arttırmakta, bu ilişkileri farklı biçim ve yöntemlerle devam ettirmeye çalışmakta, korkunç tahribatlara neden olmaktadır.

Ne varki, sömürgecilik ilişkilerinin neden olduğu bu korkunç tahribatlar, söz konusu ilişkilerle karşıkarşıya kalmış ve bu tahribatları iliklerine kadar duymuş halkların ve ulusların, işçi sınıfının devrimci mücadelelerinde pasifliği, ümitsizliği, kaderlerine razı olmayı değil, tersine kararlı ve dirençli mücadeleler ile kölelik zincirlerini parçalayarak bağımsızlıklarına ve özgürlüklerine kavuşmayı getirmiştir.

Tarihsel süreç içerisinde, sömürge ve yarı sömürge ilişkiler içinde bulunan halkların sömürgeciliğe karşı verdikleri mücadele kapitalizmin tekeli dönemini ifade eden emperyalist aşamada emperyalizme karşı mücadeleden soyutlanmadan sürdürülmüştür. Açıkça emperyalist aşama, dünya düzleminde sömürgeci ilişkileri daha da sistemleştirmiş ve sömürgecilik tüm biçimleri ile emperyalist kapitalist sistemin bir parçası olmuştur. Giderek sömürgeci ilişkilerin devamında emperyalizm yeni yöntemlere başvurmuştur. Klasik sömürgeci ilişkileri parçalayan, yeni bağımsızlıklarına kavuşmuş uluslar çeşitli bağımlılık ilişkileri içinde sömürgeciliğin yeni biçimleri içine çekilmektedirler. Bu ilişkiler giderek-

kukla rejimler, yada açık işgal hareketleri biçiminde zorbaca sürdürülmeye çalışılmaktadır. Ancak hiçbir güç toplumsal gelişmenin önüne çekilen bu gerici ilişkilerin sürekliliğini sağlamaya yetmemektedir. Sömürgeciliğin her türüne karşı savaşım, Dünya Devrim Sürecinin bir parçası olarak sadece ulusal bağımsızlığın kazanılması hedefine yönelik olarak değil, aynı zamanda toplumsal kurtuluş hedefi ile bütünlük içinde sürdürülmektedir. Farklı toplumsal gelişkinlik düzeylerine sahip ülkelerde değişik biçimlerde şekillenen bu savaşım, sözkonusu içeriği ile giderek sosyalizm ve dünya barışı için mücadelenin önemli bir ögesi olmaktadır.

ÜLKEMİZ KÜRDİSTAN VE SÖMÜRGEÇİLİK

Bugün çağdışı baskı ve zorbalıkla klasik sömürgeci ilişkilerin cenderesi içinde bulunan nadir ülkelerden biri Kürdistan'dır. 1923 Lozan antlaşması ile çizilen bugünkü "sınırlar" sonucu dört devletin (Türkiye, İran, Irak, Suriye) işgali altına giren Kurdistan'da sömürgeci baskılar dönemin özelliklerine göre yeni yeni boyutlar kazandı. Dört sömürgeci devlet Kürdistan'da toplumsal gelişmeyi kendi sömürgeci statülerine uyarlamak, Kürdistan'ın tüm değerlerini ortadan kaldırmak için tüm çarelere başvurdular. Baskı ve sömürüye karşı sömürgeci boyunduruğun kırılması, ulusal demokratik haklarının elde edilmesi için savaşan Kürt halkı katliamlarla, soykırımlarla, sürgünlerle yok edilmeye çalışıldı. Kürdistan tarihi bu ulusal direnişlerle doludur. Halkımızın ulusal demokratik hakları için savaşımı tüm baskılara rağmen yokedilemediği gibi, aksine hergün hem içeriği ile hem de örgütlülüğü ile daha geniş boyutlar kazandı.

Bugün ülkemizin tüm parçalarında sömürgeci baskılar dozundan herhangi bir

şey kaybetmemiştir. Boyutlanan savaşıma paralel olarak sömürgeci devletlerin baskıları daha da yoğunlaşmaktadır. İran ve Irak ta Kürt halkı gerici fanatik Humeyni ve şoven Saddam diktatörlüğünün soykırım savaşına karşı direnmektedirler. Suriye de halkımız tüm ulusal demokratik haklarından yoksun olarak yaşamını sürdürmektedir. Türkiye Kürdistan'ında faşist diktatörlük azgın bir terör estirmektedir. Sömürgeci baskılar faşist diktatörlük koşullarında daha şiddetli bir biçimde devam etmektedir. Bugün onbinlerce ilerci yurtsever sömürgeci-faşist diktatörlüğün toplama kamplarında yaşam kavgası vermekte, insanlık onurunu çiğnetmemek için direnmekte, katliamlar bu direnişleri engellemektedir. Açıktır ki, Kürdistan'ın dört parçasında yaşanan bu gerçeklere ve savaşımın boyutlanmasına rağmen ulusal demokratik güçlerin saflarında varlığını devam ettiren dağımlık sömürgecilerin daha rahat hareket etmelerine olanak tanıdığı gibi, ulusal demokratik savaşımın daha da gelişmesini engellemektedir. Ulusal demokratik halk devrimi savaşımımızda başarının güvencesi ulusal demokratik güçlerin cephe birliğidir.

Uluslararası düzlemde sömürgecilik ile savaşım günü olarak kutlanan 21 Şubat' ta ülkemizin ve ulusal demokratik hareketin içinde bulunduğu durum ve karşı karşıya bulunduğu görevler daha da güncellik kazanıyor. 21 Şubat uluslararası sömürgecilik ile savaşım gününde ülkemiz Kürdistan'da sömürgeci boyunduruğa karşı bağımsızlık demokrasi sosyalizm savaşımının önemini bir kez daha bilince çıkararak ve bunun gereklerini yerine getirmede daha etkin davranmakla günün anlam ve önemine uygun davranabiliriz. Bu görevlerimizin aşılması yönünde atılacak kararlı adımlarla, sömürgeci faşist diktatörlüğün zindanlarında direnenlerin, Kürdistan dağlarında sömürgecilerin bombardımanlarına karşı yaşam savaşı sürdürenlerin anıları ve savaşımaları yaşatılabilir.

- YAŞASIN 21 ŞUBAT ULUSLARARASI SÖMÜRGEÇİLİK İLE SAVAŞ GÜNÜ.

- YIKILSIN SÖMÜRGEÇİLİK
- YAŞASIN BAĞIMSIZLIK

Uzun zamandır çalışmalarını birlikte sürdüren Mahmut Baksi ve Elin Cleason'un romanı "Hêlin" geçtiğimiz yıl yayınlandı. Orijinali, iki dilde yayınlanması düşünülen romanın İsveççe baskısı şimdiden yapılmış, Kürtçesi ise baskıdadır.

Bilinen nedenlerden dolayı çok zengin bir geleneği olmayan çağdaş Kürt edebiyatının önemli bir adımını oluşturacak olan yapıt, Kurdistan'daki gelişmeleri, özellikle 12 Eylül darbesinin öncesi ve hemen sonrası olayları bir çocuğun, Hêlin'in görüş açısı ile aktarmaktadır. Romanın "beni" Hêlin yaşadığı, çevresinde geçen ve duyduğu olayları anlatmaktadır. Yapıt, bir kısmı, zaman olarak kısa aralıklı ve diğer bir kısmı birbirinin devamı olan olayların oluşturduğu bölümlerden oluşuyor.

Olayların merkezinde bir Kürt öğretmeni ve ailesi bulunmaktadır. Hêlin bu ailenin üyelerinden biridir.

12 Eylül 1980 darbesini ayıran bir olay olarak kabul ederek romanı iki temel bölüme ayırabiliriz. Birinci temel bölüm; Hêlin'in 12 Eylül 1980'e kadar yaşadığı ve her Kürt çocuğunun birbirinden büyük bir ayrılığı olmayan çocukluk yaşamından, kardeşleri ile, özellikle ikiz kardeşi Azad ile geçimsizliği, okula gidişi, Türkçe öğrenişi, Kuran kursunda ve köyün dükkanında tanık olduğu gelişmelerden oluşuyor. Bu bölümün en çarpıcı özelliği, sömürgeci devletin asimilasyoncu politikasının bir çocuk tarafından nasıl yaşandığı ve feodal düşünce kalıntılarının Kurdistan'ın büyük bir aydın kitesinin düşüncesinde varlığını sürdürdüğünü vurgulamasıdır. İkinci temel bölüm ise, 12 Eylül ve hemen sonrası gelişmeleri içeriyor. Meslektaşlarının

Hêlin

MAHMUT BAKSI

ROMAN

büyük bir çoğunluğu gibi, Kurdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin saflarında yer alan Hêlin'in öğretmen babası, doğal olarak faşist cunta'nın ilk kurbanlarından biri oluyor. Darbe sabahı köye baskın yapan askerler, çocuklar dahil bütün köy halkını işkenceden geçiriyorlar. İşkenceden sonra, köyde silah bulunmayınca, Hêlin'in babasının da içinde yer aldığı bir grup köylüyü birlikte götürüyorlar. Sonraki olaylar, Hêlin'in babasının bir grup arkadaşı ile hapishaneden kaçması ile gelişiyor. Babasının yerini öğrenmek için polisler Hêlin'in annesini tutukluyor ve kısa bir süre sonra, kocasının yerini bildirmesi için serbest bırakılıyor. Ve tek çıkış yolu olarak geriye, ülkeyi terketmek kalıyor. Akriba ve arkadaşlarının yardımı ile Suriye sınırını

geçen Hêlin'i, anasını ve kardeşlerini, daha önce ülkeyi terkeden babaları karşıyor. Babaları İsveç'e yerleşmiş ve onları almaya gelmiştir. Ne varki Suriye yetkilileri Kızıl Haç pasaportları olmasına rağmen, ülkeye girdiklerine dair herhangi bir belge olmadığı için dışarıya çıkışlarına izin vermiyor. İsrail'in Lübnan'a bomba yağdırdığı dönemde Beyrut'a geçmek zorunda kalıyorlar. Ama sonunda herhangi bir kayıp vermeden yer bulabildikleri bir uçak ile İsvaç'e doğru yol alıyorlar.

Suriye'de geçen olaylar, bir çocuğun gözünde, bizzat yaşadıkları ile, Kurdistan sorununun yalnız bir devlet (Türkiye) ile sınırlı olmayan yanını yansıtıyor.

Bu, İsveç basınında edebiyat eleştirmenlerinden büyük övgü alan yapıtın kısaca özeti.

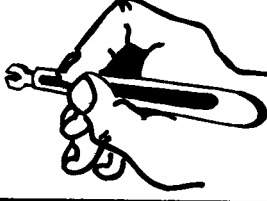
Kuşkusuz yapıtın diğer bir özelliği, tarihe ve güncel gerçekliğe sadık kalınmasıdır. Büyük bir titizlikle korunmaya çalışılan bu önemli özellikten hareketle, bazı İsveç'li eleştirmenler, romanın okullarda ders kitabı olarak tavsiye edilmesini bile önerebildiler.

Ve, özellikle bugün bütün Avrupa'ya yayılan ve sayısı son birkaç yılda büyük bir hızla artan Kürt politik göçmenleri, en azından çocukları şu veya bu ölçüde, bu romanda kendilerinden birer parça bulacaklardır.

Canlı ve akıcı bir dili olan romanda, Kürt edebiyatında yeni olan başarılı anlatım biçimleri denenmiştir. Hêlin'in dünyaya gelişini anlatması başarılı örneklerden biridir.

ARMANC

OKURLARINDAN

Kaçakçılığı önlemek adı altında, halkımızın iradesine karşı bölünmüş ülkemizin suni sınırlarına patatez tarlalarına benzer mayın tarlaları oluşturdular. Mayın tarlalarının etrafına sıra sıra tel örgüler diktiler, sıra sıra ağaçlar dikercesine. Bunlar da yetmedi. Suni sınıra boydan boya asker pusularını kurdular. Bu pusulardan haince halkımıza ateş ediliyor. Bilinen bir şey var, ülkemizi bölen suni sınırlarda kaçakçılık yapılmıyor. Asıl kaçakçılık gemilerde, tırlarla, kamyonlarla oluyor; gümrük kapılarında, deniz sahillerinde oluyor. Mayın tarlalarının oluşturulması, dikenli telin dikilmesi, sıra sıra pusular, panzerler, beşyüzlükler, v.s kaçakçılığı önlemek için değildir. Nedeni başka şeylerdir.

Faşist beşli teröristler, iktidarı zorla gaspettikten sonra, suni sınırların yöresinde yaşayan halkımıza yönelik baskı ve terörü arttırarak zirveye çıkardı. Bugün Kürdistan'da en çok baskıya, zorbalığa, teröre maruz kalan sınır boyu yöresinde yaşayan halkımızdır desek, abartmış olmayacağız. Sınır boylarındaki karakollara gelen subay ve astsubaylar, adlarını ya bela yada karabela koyuyorlar. Adını "piç falankes" koyanlar da az değildir. Gerçekten de sömürgeci ordunun subayları adlarına laik marifetlerde bulunmuyorlar desek haksızlık etmiş oluruz. Bela ve karabelaların yada piç falankeslerin marifetlerini sıralarsak, bir yılda metrelerce listeler oluşur. Herbiri, denetimi altına aldığı yörenin diktatörleridirler; yasaları olmayan diktatörler. Belalar ve Karabelalar halktan zorla para, silah, yiyecek, içecek alıyorlar. Halkı meydan dayığından geçiriyor, zorla sınıra nöbet tutmaya gönderiyorlar. Halkın kızlarına, karılarına dil uzatıyor, kepezeliklerde bulunuyorlar. İlerici, demokrat vatandaşlarımıza iftiralar dize rek gözaltına alıyor, rüşvet istiyorlar. Belalar ve Karabelalar isimleriyle sömürgeci

Sessiz Katliamlar!

orduların mensupları olduklarını ifade ediyorlar. Doğrudur da, sömürgecilik, sömürge ülkenin halkı için karabeladır.

Karabelalar katliamsız olamaz.. Katliamlar, Karabelaların bir yasadır. İşte son bir ayın bilançosu; Vereceğim bilanço tüm ülkeyi kapsamıyor, sadece Nusaybin ile Cizre arasındaki sınır şeridini kapsıyor, yani; 97 km'lik sınır şeridini kapsıyor. 97 km'lik sınır şeridinde sadece Aralık (-83) ayının değişik günlerinde tam 10 vatandaşımız katledildi. Yani bir ay içinde, her üç günde ve yaklaşık olarak her 10 km'de bir vatandaşımız katledildi. 1983'ün son iki gününde, Cizre'ye yakın bir bölgede beş vatandaşımızı hunharca katlettiler. Bu, sömürgecilerin halkımıza yılbaşı armağanı idi. Sömürgeciler yılbaşında beş hanımı dul, beş çocuğu baba-sız, beş anneyi de oğulsuz bıraktı.

Evet, sömürgeciliğin halkımıza yılbaşı armağanı katliamdan başka ne olabilirki? Zaten halkımız da Karabelalardan başka birşey beklemiyorki. Aralık ayında 97km'lik şeritte 10 ölü vermişiz ama, yaralıları, sakat kalanları hesaplamıyoruz.

Bugün, sömürgecilerin sessiz katliamlarını yaygın olarak duyurmak olanaksızdır. Sömürgeciler, yaptıkları katliamları sürekli gizliyorlar, ya da çarpıtarak halkımıza duyuruyorlar. Sömürgecilerin suni sınırlar da gerçekleştirdikleri sessiz katliamları duyurmak siz devrimci, gerçekçi yayın organlarına düşüyor.

Halkımız kesin olarak şunu bilmelidir; Sömürgeciliğin kölelik zincirleri kırılmadığı sürece sessiz katliamlar devam edecektir.

F.Cudi -Cizre-

6. FİLO 15 YIL SONRA YİNE İSTANBUL'DA

Ocak ayı'nın altısında ABD'nin 6. Filo' suna bağlı savaş gemileri, İstanbul Dolmabahçe Limanı'na demir attı. ABD'nin savaş filosuna bağlı iki gemi, Lübnan kıyılarından morallerini düzeltmek için İstanbul'a geldiler. Hatırlanacağı gibi; "vatansever" Demirel zamanında 15 Temmuz

1968 de ABD'nin 6. filosuna bağlı savaş gemileri yine İstanbul limanlarına demir atmıştı.

O zaman "vatanhaini", "terörist" olarak ilan edilen yurtsever gençler, ezilen halkların kan lekelerini üzerinde taşıyan ABD askerlerini İstanbul'a sokmamak i-

çin verdiği mücadelede, "yurtsever" toplum polisleri tarafından şehit edildiler, zindanlara atıldılar. 15 Temmuz 1968'den bu yana Türkiye topraklarına ayak basmayan 6. Filo'ya bağlı savaş gemileri, 15 yıl sonra yeniden İstanbul'a geldiler ve törenlerle karşılandılar.

Faşist Cunta, yönetimi gaspettikten sonra yaptığı ikili kölelik anlaşmalarıyla, Türkiye'yi daha da ABD'ye bağımlı kıldı. Askeri hava alanlarının yapımı, savaş araç ve gereçlerinin alımı, Türk ordusunun modernizasyonu, nükleer silahların depolanması, füzelerin yerleştirilmesi Türkiye'yi ABD'nin bölgedeki savaş girişimlerinin bir parçası durumuna getirmiştir. Faşist Cuntanın da en sağlam dayanağı ABD emperyalizmidir.

Demek Türkiye, ABD'nin Lübnan'daki savaş gemi ve uçaklarına liman ve hava alanlarını "sınırlı" kullandırmanın bir şekli de, ABD savaş gemi ve uçaklarının Lübnan'ı yakıp bombaladıktan, ve Filistin yurtseverlerinin kanlarını döktükten sonra dinlenmek, eğlenmek ve morallerini düzeltmek için Türkiye'nin "cennet" şehirlerine gelecekler. Türkiye yöneticileri de savaştan dönen "müzaffer" ABD askerlerine gereken misafirperverliği gösterip bir güzel eğlendirdikten sonra yine Lübnan'a yeniden kan dökmek için uğurlayacaklar. İşte "Yurtta sulh cihanda sulh"un gerçek anlamı!

Dün ABD'nin askerlerini denize dökenler, Türkiye de bulunan ABD'nin savaş üslerine, askerlerine karşı çıkanlar, NATO'ya hayır!, "topraklarımızın savaş alanı olmasını istemiyoruz!" diyenler, emperyalizmin ve işbirlikçilerin talanına karşı çıkan gençler, işçiler, köylüler, kadınlar, tüm devrimci, demokrat ve komünistler bugün vatanhainliği, teröristlikle "suç"lanarak zindanlarda çürürken; Emperyalizme kucak açanlar, Türkiye topraklarını nükleer silahların deposu haline getirenler; Demireller, Bayarlar, Ulusular, Sunalplar, Özallar, Evrenler, yani bu "büyük vatanseverler" misafirperverliklerini, yurtseverliklerini devam ettiriyorlar.

6. Filo'ya bağlı savaş gemileri, Lübnan yurtseverleri tarafından bozguna uğrayan işbirlikçi, gerici "Ketaip"lerin imdadına yetişmek için eğlenmeye fırsat bulmadan İstanbul'dan ayrılmak zorunda kaldılar. Ama, Atatürk'ün heykeli önüne çelenk bırakıp "saygı" duruşunda bulunmayı yapmadan edemediler. Bu sefer bu yüce misafirlerini eğlendirmeden uğurlamak zorunda kaldığından olacak ki, İstanbul valisi, belediye başkanı ve diğer yetkililer, üzüntülü ve nerdeyse gözyaşı içinde mendil sallayarak uğurladılar. Ama üzülmesinler; Türkiye halkları, onlarla birlikte 6. Filo'yu ve onun kan dökücü askerlerini bir daha geri dönmeyecek şekilde kovana kadar tekrar gelecekler.

Kulilk Solmaz-Kürdistan-

baştarafı sf. 2'de

1983 - ZORLU BİR SAVAŞ YILI !

yurtsever hareketinin, uşak E. Cemayel ordusuna, işgalci siyonistlere ve "barış gücü"ne karşı kahramanca direnişi sürdü ve sürmektedir. Bu direniş -hangi nedenlerle olursa olsun- ABD'nin işgal kuvvetlerini Lübnan topraklarından uzaklaştırma düzeyine bile vardı.

Tüm çabalara rağmen Orta-doğu halklarının savaşımı yokedilemedi. Savaşım sürüyor.

Dünya'da ve bölgemizdeki bu gelişmeler ülkemizde de, ülkemizin somut koşullarına göre şekillendi. Kürdistan'ın dört parçasında, Kürdistan halkının ulusal hakları ve bu hakları için savaşımına karşı sömürgecilerin baskı, terör ve zorbalığı şiddetini arttırarak devam etti. Irak ve İran Kürdistan'ında, Irak - İran savaşı Kürdistan toprakları üstünde yıl boyunca Kürt halkının bombalanması, köylerin, diğer yerleşim merkezlerinin yakılıp yıkılması biçiminde devam etti. Kürdistan halkı, sözkonusu parçalarda örgütlenmesinin taşıdığı tüm zaafılara, düşmanın konumunu güçlendiren, zaman zaman bizzat değişik biçimlerde içinde yer aldığı iç çatışmalara, dağınıklığa ve tüm bunların toplamı olarak sağlam bir ulusal demokratik önderliğe sahip olamamasına rağmen kendi toprakları üstünde özgürce yaşayabilmek, ulusal demokratik haklarını elde edebilmek için savaşımı durdurmadı. Savaşım bir yandan ulusal demokratik hareketin zaafalarının aşılması, diğer yandan, düşmanın saldırılarının karşılanması yönünde ilerlemeye devam ediyor. Kuşkusuz, Kürdistan halkının, ulusal kurtuluşu toplumsal kurtuluş ile bütünleştirecek önderliğini ve bu önderlikte ulusal demokratik haklarının elde edilmesi savaşımı engellenemeyecektir.

Türkiye Kürdistan'ında halkımız, "demokrasiye geçiş" sürecindeki uygulamaları ile gerçek yüzü hergün daha da netleşen sömürgeci-faşist diktatörlüğe karşı

kinini ve savaşım kararlılığını yükseltiyor. "Cezaevleri"ndeki işkence ve katliamlar direnmeyi kıramıyor. Sömürgeci-faşist diktatörlük kitlelerden hergün biraz daha yalıtılıyor. Bu yalıtılma sadece baskı, işkence ve katliamlar nedeni ile olmuyor. Sömürgeci-faşist diktatörlük Türkiye ve Kürdistan halklarını açlığa mahkum eden ekonomi politikasının uygulanması için bu yöntemlere baş vuruyor. Yayılmacı ve savaş kıskırtıcı politika, bir avuç işbirlikçi mali-sermaye adına, uluslararası finans kuruluşlarının, ABD emperyalizminin istekleri için halklarımızın kanı pahasına sürdürülüyor. Irak Kürdistan'ını işgal hareketi, Kıbrıs'ın ilhak edilerek sömürgeleştirilmesi, ABD ve NATO'ya açılan yeni kapılar bu politikanın 1983 yılı içinde gerçekleşen örnekleri oldu.

Kürdistan ve Türkiye halkları, faşist diktatörlüğün "demokrasi" ile süslenmiş dördüncü yılında bu diktatörlüğü alaşağı edecek örgütlülüğü ve bunun savaş alanında maddi bir güç olarak varlığını göstermesi için savaşıyorlar. Bunu yaratmanın gerekliliği ve bir o kadar da ivediliği öneminden hiç birşey kaybetmeden ortada durmaktadır.

ARMANC, 1983 yılında kısaca özetlediğimiz gerçekleri anında gündeme getirip, çözüm alternatiflerini ortaya koymaya çalışarak görevlerini yerine getirmeye özen gösterdi. Tüm eksiklik ve olumsuzluklara rağmen.

Dünyada, bölgemizde ve ülkemizdeki gelişmelerin, yayın kapasitesinin el verdiği ölçülerde gerisinde kalmayarak yürütülen çalışma, tasfiyeci saldırılar karşısında dağılma ile yüz yüze getirilen hareketimizin toparlanması için sürdürülen çabalarda üzerine düşeni yerine getirmeden kaçınmayarak kararlı ve ısrarlı bir biçimde bütünlük içinde yürütüldü.

1984 yılı bu çabalarımızda daha ileri bir yıl olacaktır.

RADYOYA KURDİ

Radyoya dengê ARMANC dest bi weşanê kurdî kîr !

Pêla FM 88 mhz
ŞEMİ (lördag) : 20.30-21.00
YEKŞEM (sôn) : 10.00-10.30

RADYOYA
DENGÊ ARMANC
LI SWÊD

baştarafı sf. 2'de "DEMOKRASİ" OYUNU VE SÖMÜRGEÇİ-FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN AÇMAZI Yaklaşan "yerel seçimler" ve burjuva

saklanan" siyaset, ortadan kaldırılan basın özgürlüğü, binlerce idam istemi ve idam kararı, yüzlerce katliam, Kürdistan'da azgınlaşan terör bu koyu diktatörlüğün "demokrasi" olarak adlandırdığı oyunun farklı sahnelerini oluşturmaktadır. Silahların gölgesindeki "Anayasa oylaması" ve genel "seçimler", icazetli partiler ve parlamenterlerin de bu oyunda yer almalarından geri durulmadı.

Oyun'un diğer yanında ekonomi üzerindeki denetim ve etkinlikleri giderek güçlenen bir avuç mali sermaye birliği, yani Koç, Sabancı vb. holdingler, iflas eden küçük orta büyüklükteki işletmeler, artan dış borçlar ve uluslararası finans güçlerinin ilişki ve etkinliği, başta işçi sınıfı olmak üzere geniş halk yığınlarının yaşam düzeylerinde sürekli bir gerileme, artan işsizlik. Kısacası, bir avuç tekel'in daha da güçlenmesine paralel olarak, diğer toplum kesimlerinin hızla yoksullaşması bu sürecin, yani "demokrasi" oyununun ekonomik olarak halklarımızın önüne sürdüğü faturanın sonucudur.

"Demokrasi" oyununun 6 Kasım sonrası açılan yeni perdesinde bu tabloda meydana gelen değişiklik var mıdır? Aksine. Tabloda değişiklik olmadığı gibi sözkonusu uygulamalar aynı oyuncuların elinde daha farklı konumlarda giderek derinleştiriliyor.

Evren'lerin, Özal'ların, Koç'ların, Sabancı'ların, halklarımızın kanını içerek oynadıkları bu oyun bizzat kendilerinin açmazını da açığa çıkarmakla kalmıyor, bu açmazlarını daha da derinleştiriyor.

Baskı, işkence ve katliamlar ile toplumun en geniş emekçi yığınların karşısına alan sömürgeci-faşist diktatörlük, ekonomik politikası ile yalnız emekçi yığınların karşısında durmuyor. Aynı zamanda kendi sınıf bileşeni arasında çatlakları derinleştiriyor. "Demokrasi" oyununun saptanan kuralları ne olursa olsun bu çatlaklar kendisini yansıtıyor.

Bu durum 6 Kasım "seçimler"inden sonra daha açık gözlemlenebilmektedir. 6 Kasım sonrası Özal hükümetinin uygulamaya koyduğu en önemli kararları başında ithalat serbestliği ve ihracat primleri gelmektedir. -Elbette artık tümü ile olağanlaşan ve "serbest piyasa ekonomisinde" günlük yaşamın kopmaz bir parçası olan zamları bunların dışında tutuyoruz.- Bu kararlar, açıkça Türkiye ve Kürdistan topraklarını satışa çıkarmanın ilanlarıdır. Pazarlamada baş rolü oynayanlar en büyük bir kaç mali-sermaye gurubudur. "Ekonomiyi düzlüğe çıkarma" adına dört yıldır varılan bu nokta ekonomik açmazın doruk noktasıdır. Öyle ki, sözkonusu kararlar faşist diktatörlüğün toplumsal dayanaklarında, ittifaklarında yoğun tartışmaları gündeme ge-

tirmiştir. İthalat serbestliği ile, Türkiye'nin üretim potansiyeline dayanan üretim dallarının, uluslararası sermaye ile içiçe geçmiş mali-sermaye kesimleri adına yaşam olanakları ortadan kaldırılırken, ihracat primumu yolu ile yine aynı kesimlerin kasalarına milyarlar aktarılmaktadır. Varılan bu nokta, Türkiye ekonomisinin ayakları üstünde durdurulamayışının resmen ilanıdır. Ve bu ilan, açıkça Türkiye ve Kürdistan topraklarına müşteri aramaktadır. Sivil elbiselerini giymiş cunta'nın 5 generalinden kanun hükmünde kararname yetkisi alan Özal hükümeti, bu kararları hiçbir ikircime kapılmadan temsilciliğini yaptığı en büyük mali-sermaye çevreleri adına uygulamaya sokuyor.

Daha önce belirttiğimiz gibi, demokrasi oyununun saptanan kurallarını aşması bile bu açmazlar siyasal alanda da yansıyor. Sömürgeci-faşist diktatörlüğün bu alandaki açmazı özellikle "yerel seçimler" in yaklaştığı bu günlerde daha da belirginleşiyor. Bir yandan saptanan kurallar ne olursa olsun, emekçi yığınların oyunun kuralları gereği, kaçınılmaz olarak "siyasallaşan" ortamda kendi istemlerini ön plana çıkararak, sömürgeci-faşist diktatörlüğün icazetli partilerini zorlamaları biçiminde, diğer yanda bizzat burjuvazinin kendi içinde hesaplaşması biçiminde yansımakta, ortaya çıkmaktadır.

Bu durum, daha dergimizin 38-39. sayısında, siyasi partiler yasasına ilişkin yaptığımız değerlendirmede vurguladığımız gibi, "demokrasi" oyunu ve bu oyunun araçları, saptanan kurallarına rağmen, istemlerin yükseleceği, çelişkilerin artacağı ve dolayısıyla faşist diktatörlüğün açmazının derinleşeceği alanlar durumuna dönüşecektir. Faşist diktatörlüğün iradesine rağmen toplumsal gerçekler bu durumu kaçınılmaz kılmaktadır. Nitekim, siyasi partilerin kurulduğu günden beri olaylar, toplumdaki -biçimi ve bugünkü yönelimi ne olursa olsun - sözkonusu siyasallaşma gerçeğini çıplak bir biçimde ortaya koymuştur. Bir önceki sayımızda, seçimler konusundaki değerlendirmemizde çerçevesini çizdiğimiz biçimde, toplumdaki sözkonusu siyasallaşma faşist diktatörlüğe karşı bir tutum biçiminde yansiyabilmiştir. Toplumda yaşanan gerçekler, Türkiye ve Kürdistan emekçi halklarının karşı karşıya buldukları durum, sözkonusu siyasallaşma döneminde istemlerini daha da derinleştirmelerini sonuçlandırmaktadır. Siyasallaşmanın düzeyi ve içinde bulunulan gerçekler kaçınılmaz olarak bu durum "demokrasi" oyununun saptanan kuralları içinde şekillenen araçlarında -partilerde- ortaya koymaktadır.

Yaklaşan "yerel seçimler" ve burjuva basında bile bu konudaki değerlendirmeler, yığınların eğilimi faşist diktatörlükten icazetli "bujuva muhalefet" in durumu, daha şimdiden faşist diktatörlüğün paçalarını tutuşturmuştur.

6 Kasım "seçimleri" nde devre dışı bırakılan SODEP, D.YOL ve REFAH partilerinin de "yerel seçimler" e katılma iznini almalarından sonra sözkonusu "seçimler" e ilişkin yürütülen tahminler ve tartışmalar, hele hele Türkiye'nin "yerel seçimler" den sonra bir "erken seçim" e zorlanacağı yönündeki görüşler, telaşın anlamsız olmadığını göstermektedir. Öyle ki, 6 Kasım "seçimler" inde aldığı oy oranını koruma gibi "mütevazı" bir hedefi önüne koyan ANAP'nin dışında diğer iki partinin -MDP,HP- böyle "mütevazı" bir hedefi bile açıkça ileri sürememelerine rağmen, SODEP ve D.YOL'un biraz önce belirttiğimiz bir "erken seçim" i zorlayacak "başarı" yı hedeflemeleri, burjuvazi arasındaki didişmeyi yansıtıyor.

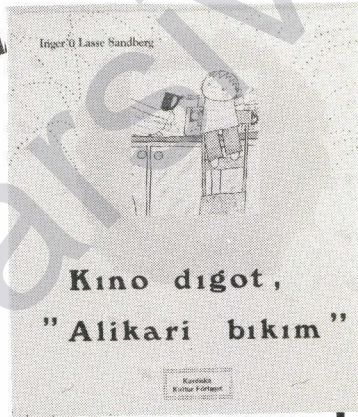
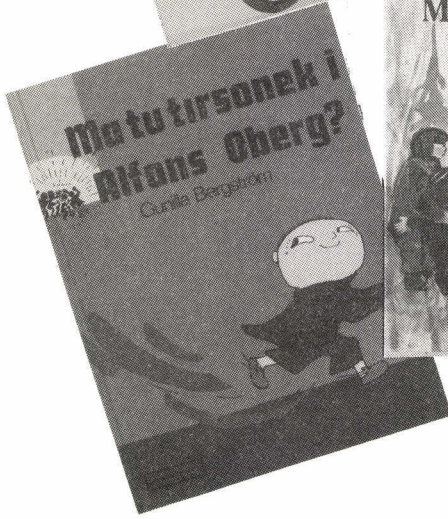
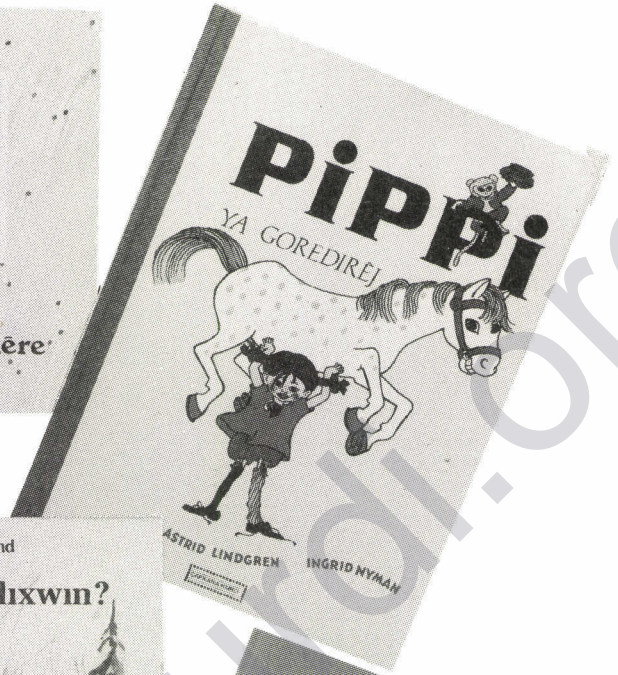
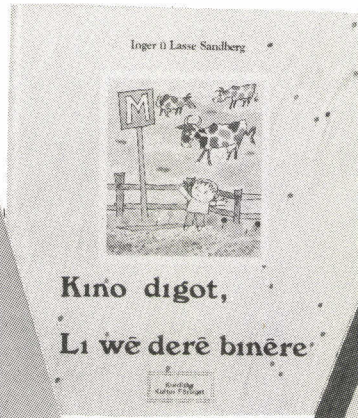
Kuşkusuz, tüm bu iddialar bir tesadüf, salt birer iddia olma özelliği taşıyorlar. Bunun yanında, daha önceki yazılarımızda değindiğimiz ve hemen hemen herkesin görüş birliğinde olduğu yığınların hoşnutsuzluğunun örgütlü bir alternatifin (demokrasi güçleri açısından) bulunmaması nedeniyle yansıdığı biçimleri de ortaya koymaktadır.

Tüm bu gerçekler, burjuvazinin faşist diktatörlük altında bile yönetemezliğini, aczini gösteriyor.

Demokrasi güçleri açısından güncel görev, toplumda siyasallaşmanın kaçınılmaz olarak yoğunlaştığı "yerel seçimler" sürecinde, bir yandan demokratik istemleri, acil talepleri yığınlar arasında bilince çıkarmak, bu taleplerin maddi bir güce dönüşmesini sağlamaya çalışmak, diğer yandan bu acil taleplerin, demokratik istemlerin gerçekleşmesinin ve korunabilmesinin güvencesi olan ALTERNATİF'i, DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN CEPHE BİRLİĞİ'ni yaratma çabalarını yoğunlaştırmaktır.

Açıktır ki, "yerel seçimler" de, diğerlerinde olduğu gibi, ne demokratik, ne de köklü dönüşümleri sağlayabilecek niteliktedir. Ancak, yığınların içinde demokrasi talebini bilince çıkarmada, bunu örgütlemeye önemli olan bir alan, değerlendirilmesi gereken bir olanaştır. "Yerel seçimler" de demokratik taleplerimizi yaygınlaştırdığımız ölçüde, sonuçlar, demokrasi güçleri için faşist diktatörlüğe karşı savaşında ileri bir adım olacaktır.

"Yerel seçimler" de güncel demokratik taleplerimizi yükseltmek için görev başına!

Hûn karın hemû van pirtokan
ji navnişana ARMANC peyda bikin !

Çapxana Çand a Kurd

BOX 16139

103 23 Stockholm-Sweden

ÇAPXANA ÇAND A KURD

EINHEITS-KONGRESS

BİRLİK KURULTAYI

KKDK

Mala Gelê Kurd

➡ 4~5 Şubat 1984 ◀

NY POSTGIRO

P.G: 39 22 13 - 5

POSTGIROYA NÛ

P.G: 39 22 13 - 5

KOVARA KURDÎ / MANATLIG KURDISK TIDSKRIFT / KURDISH MAGAZINE ISSN : 0348 - 7385

Box 16139 103 23 Stockholm - SWEDEN

Navnişan / Adress : ARMANC Drottninggatan 10-4 tr. 111 51 Stockholm-Sweden POSTGIRO: 39 22 13 - 5

Xwedi / Utgivare : : KURDISKA DEMOKRATISKA ARBETARFÖRENINGEN - K.K.D.K -

KOMELA KARKEREN DEMOKRATEN KURDISTANE li Swed -KKDK- Tel : 08 - 10 72 82

Buha / Pris-Price : 7,5 kr. / 1,5 D-mark / 75 T-Lira * ARMANC - Kovara Kurdi - mehe carek derte

ABONE/Subscription : 1 sal - 1 ar - 1 year : 100 kronor * 6 meh - 6 man - 6 month : 50 kronor - 20 D-mark